

Juozas Tallat-Kelpša
Mūsų Tautos Laimėjimas.
Gen. Cernius Amerikoje.
Ką Jis Mano?
Rašo R. MIZARA

Darbo Žmonij
Dienraštis
Kaina \$7.00 Metams
Užsieniuose \$9.00
Brooklyne \$8.00
KOPIJA 5c

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ—LIBERTY
The Only Lithuanian Daily
in the Eastern States.
427 Lorimer Street,
Brooklyn 6, N. Y.
Telephone: Stagg 2-3878

No. 98

Brooklyn, N. Y., Pirmadienis, Balandžio-April 26, 1948

Metai XXXVIII.

Dienraščio XXX.

POLICIJA ŽVĖRIŠKAI DAUŽĖ SKERDYKLŲ STREIKIERIUS

**Naujas Filipinų Prezidentas
Žada Sekti Fašistuojančią
Velonio Roxas'o Politiką**

Manila. — Naujasis Filipinų prezidentas Elpidio Quirino pareiškė, kad jis ves tokią pat politiką, kaip ir fašistavęs velionis prezidentas Manuel Roxas. Quirino žadėjo paplatinti savo valdžią ir priimti jėgą net atvira karinį japonų bendradarbių Jose P. Laurel'į. Karo metu Laurel buvo japonų okupantų paskirtas Filipinų "prezidentas".

Quirino ketino prašyti iš Amerikos \$78,000,000 pasukolos pramonei kelti.

Karinių Amerikos lėktuvų būrys pagerbė velionį prez. Roxas'ą, skraidydamas virš kapinių, kuomet Roxas buvo laidojamas.

**Anglai Jau Nepadėsia
Arabam prieš Žydus...**

London. — Pranešama, kad jeigu Arabų Legionas kariaus prieš Palestinos žydus po to, kai Anglijos vyriausybė pasitrauks iš Palestinos, tai Anglija atšauks savo oficerius iš tos arabų kariuomenės.

Arabų Legionas, veikias daugiausiai iš Transjordan, yra anglų oficerių mūstuojuamas ir komanduojamas. Tie legionieriai jau kartotinais atakavo Palestinos žydus. Arabų Legione, apart anglų, yra ir nacių ir lenkų fašistų.

AMERIKONAI ARĖSTUOJA KOREJIEČIUS

Seoul, Koreja. — Karinė amerikų vyriausybė pietinėje Korejoje suėmė 60 vietinių žmonių už išstojimą prieš amerikėnę politiką. Susidūrimuose tarpe kairiųjų korejiečių ir dešiniųjų Amerikos šalininkų užmušta 49 asmenys per dvi paskutines savaites.

**Raudonoji Žvaigždė
Išpeja prieš Šnipus**

Maskva. — Sovietų armijos laikraštis Raudonoji Žvaigždė rašo, jog imperialistinės valstybės siūnia ir Sovietų Sąjungą du - tris kartus daugiau šnipų, negu j bet kurią buržuazinę šalį. Tas laikraštis ypač ragino budėti, kad kapitalistinių kraštų šnipai ir kenkėjai neįsiskverbtų į ginkluot. Sovietų Jėgas.

Roma. — Italijos klerikalų valdžia areštavo tuzinus komunistų.

Wallace niekados nebus. — Reikia drąsaus vyro tokiame teigimui nukalti. Tai daug maž. pasakymas, lygus tokiame: "Saulė daugiau niekados nepatekės."

Bet kas tokiu teigimu patikės?!

**Kansas City Policininkai Sužeidė 100 Streikierių;
Išlaužė, Išdaužė CIO Unijų Salę ir Valgyklą**

Kansas City, Kan. — Šimtas policininkų žvėriškai užpuolė eilę streikierių, kurie ramiai pikietavo užstriežę Cudahy skerdyklą. Policininkai su nacišku įsėlimu skaldė buožėmis pikietininkams galvas, kruvino veidus ir sužeidė bent 100 streikierių. Dešimtį pikietininkų jie taip primušė, kad

**Slapčiausia Amerikų,
Anglų ir Francūzų
Karinė Sueiga**

London. — Jungtin. Valstijų, Anglijos ir Francijos atstovai šią savaitę laikys "slapčiausius pasitarimus" Londone, kaip pranešė london. P.M. korespondent. Ypač busia svarstoma, ką tos trys šalys darys, jeigu rimtai pablogės Berlyne santykiai tarp jų ir Sovietų.

Atvyko į Londoną ir Belgijos, Holandijos ir Luksemburgo atstovai, bet jie nebus priimti ir amerikų, anglų ir francūzų pokalbių. Nutarimai taip pat bus laikomi griežiausioj slaptybėje.

Francūzai sakė, kad jie dar per trejetą metų negalėtų kariauti.

**Prezid. Dutra Reikalauja
Teroro prieš Komunistus**

Rio de Jainero. — Reakcininkas Brazilijos prezidentas Enrico Gaspar Dutra reikalavo, kad kongresas išleistų specialų įstatymą prieš komunistus ir duotų prezidentui pilną galią "apvalyti valdžios įstaigas ir armiją nuo neįtikimų bei prieš-demokratinų elementų." Kartu Dutra pasakojo apie tariamus "šamokslus" sprogdinti ir deginti amunicijos sandėlius, kareivines ir pramonės įrengimus. Paskutinėmis dienomis buvo areštuota beveik 1,000 komunistų, jų tarpe ir buvęs Porto Alegre miesto tarybos narys.

Portugalijos policija suėmė 50 komunistų.

**Visos Korejos Konferencija Smerkia Amerikonus už
Bandymą Suskaldyti Šalį per Atskirus Rinkimus**

Seoul, Koreja. — Pyonygyje, šiaurinėje Korejos pusės sostinėje, eina bendra visos Korejos konferencija, kurioje dalyvauja 545 delegatai nuo politinių partijų ir organizacijų iš visos šalies. — Pietinė Korejos pusė užimta amerikų, o šiaurinė — Sovietų.

Iš pietinės Korejos yra atstovai nuo Liaudies Fronto ir nuo dviejų dešiniųjų partijų, kurios priešinosi Amerikos planams.

**10 Pikietininkų Taip Sužaloti,
Kad Ligoninėje Suguldyti**

Unija Reikalauja, kad Generalis Prokuroras Ištirtų Tą, Aršiau Negu Nacišką, Policijos Žygi prieš Darbininkus

Šie darbininkai ligoninėje suguldyti.

Po kruvino žygio prieš pikietininkus, policininkai, vadovaujami kapitono Eli Dahlin'o, įsiveržė į CIO unijos salę; budeliškai mušė ten buvusius darbininkus; sudaužė kėdes ir kitus baldus, išbeldė langus, išlaužė duris ir vidurinę sieną, ir darbininkų, vyrų ir moterų, kraujais aptaškė grindis ir sienas.

Policininkai vykdė savo kapitonų įsakymą: "Skaldykite jiems galvas, nepaisant, kas jie būtų!" Policininkai padarė panašų pogromą ir valgykloje prie salės, išdauždami baldus, indus ir stiklus.

CIO unijų apskrities direktorius Ralph M. Baker pareiškė: "Policija taip žvėriškai budeliavo ramius darbininkus, kad net Hitlerio Gestapo veiksmai atro-

**Chinijos Tautininkai Grumuoja
Žudyt Pažangesnius Profesorus**

Peiping, Chinija. — Tautininkų - Kuomintang partijos vietinis vadovas Wu Ču-jen viešai pareiškė, kad trys čionaitiniai profesoriai esą komunistų — "išdavikų ir banditų" — inagiai ir išdavikais; už tai Peipingo "žmonės" galėsia jiems tragiškai atkeršyti. Wu Ču-jen kurs tē kerštą tiem profesoriam dėl to, kad jie kalbėjo studentų susirinkimuose.

Keturių Peipingo universitetų profesoriai išvien užklaušė, ar valdinė Kuomintang partija planuoja žudyti nepatinkamus jai profesorius. Jie primena, kaip 1946 m. buvo nužudytas profesorius Wen I-tou už tai, kad jis sakė prakalbas demokratinį studentų demonstracijose. Jie išpeja, kad valdiškos žudynės nesumažins, bet padidins studentų ir profesorių brudėjimą prieš blogas sąlygas.

Praeitą savaitę Peipingo universitetų studentai streikavo ir demonstravo.

**KRAUSTYSIS JANKIŲ
ŠEIMOS IŠ BERLYNO
IR VIENOS?**

Washington. — Pranešama, jog bus iškraustyta pusė amerikinių pareigūnų šeimų iš Berlyno ir Vienos, kur blogėja santykiai tarp Sovietų ir amerikų.

**ANGLAI - AMERIKONAI
UŽDRAUDĖ SUSIRINKIMUS TRIESTE**

Triest. — 1,000 žmonių čia demonstravo, protestuodami, kad anglų-amerikų policija uždraudė susirinkimus. Policija išvaikė demonstrantus.

do kaip Boy Scouts vaikų žaidimas, lyginti su šiuo besmegeniška kruvinu Kansas City policijos žygiu.

Unija reikalavo, kad miesto majoras ištirtų ir nubastų policinius razbaininkus. Majoras ketino patyrinti, bet sykiu nugalstė policiją, sakydamas: "Kartais reikia jėgą pavartoti."

CIO Skerdyklų Unijos pirmininkas Ralph Helstein Chicagoj pasiuntė telegramą į Washingtoną, reikalaudamas, kad generalis prokuroras Tom Clark tuojaus ištirtų, kaip Kansas City policija tuo brutališku užpuolimu kriminaliai sumindžiojo pilietinių teisių įstatymus.

Policija teisina nevidoniškai savo ataką prieš streikierius tuom, kad miestinis teisėjas uždraudė daugneiškaiki pikietuoti užstriežtas skerdyklas. Mėsinė-

dami streikierius, policininkai rėkė: "Darban, jūs prakeiktieji, darban!" Čikagos policija nubaltino streiklauzius, kurie, smarkiai važiuodami trokų į Armour skerdyklą tiesiog per pikietininkus, užmušė streikierį Santo Cikardo. Trokas pleskėjo taip, kaip policininkai jam įsakė.

Chinų Komunistai Užėmė Penkis Miestus ir Apsupo dar Tris

Peiping, Chinija. — Chinų komunistų kariuomenė iš Mandžurijos prasiveržė per Didžiąją Sieną į šiaurinę Chiniją ir maršuoja apėiti ir atkirsti Čiang Kai-šeko tautininkų armiją pietiniai - vakariniame Mandžurijos kampe.

Tautininkų valdžia pripažino, jog komunistai atkariavo penkis miestus, kuriuos tautininkai buvo neseniai užėmę, rytinėje Chinijoje.

Komunistų radijas pranešė, kad jie apsupo Weinsien, Čanglo ir Ankiu miestus Šantungo pussalyje. Dabar komunistai atakuoja Šanhaikwan miestą, geležinkelio centrą pajūryje, ties rytiniu Didžiosios Sienos galu.

Graių Partizanai Kontr-Atakuoja Monarchistus

Lamia, Graikija. — Monarchistų komanda skelbia, kad trys jų divizijos per 9 dienų ofensyvą prieš graikų partizanus prasiveržė 25 mylias pirmyn į kalnų ties Agrafo, 90 mylių į šiaurvakarius nuo sostinės Athenų. Monarchistai mėgina apsupti apie 2,500 partizanų tuose kalnuose, bet tikro fronto nėra, kadangi partizanai kovoja neskaitytais paskirais būriais.

300 partizanų atakavo monarchistus Agrafo apylinkėje. Kita ataką partizanai padarė Murgana kalnyne ties Albanijos siena.

ORAS. — Būsią apsiniauke.

**Čechoslovakija ir Bulgarija
Pasirašė Draugiskumo ir
Apsigynimo Sutartį**

Praga. — Čechoslovakija ir Bulgarija pasirašė draugiskumo ir bendro apsigynimo sutartį 20-čiai metų. Abidvi šalys pasizadėjo išvien kovoti, jeigu Vokietija ar vokiečių sąjungininkai užpuolų Čechoslovakiją arba Bulgariją. (Numatoma, kad Anglija ir kiti vakariniai talkininkai sudarys karinę sąjungą su savo planuojama vakarinės Vokietijos valstybe.)

Pagerbti atvykusiam Bulgarijos premjerui Georgui Dimitrovui, Čechoslovakijos valdžia davė Dimitrovo vardą lėktuvų fabrikams, kurie iki šiol buvo vadinami "Avia."

**Paskirta "Globojimo"
Komisija Palestina**

Lake Success, N. Y. — Jungtinių Tautų Saugumo Taryba 8 balsais prieš 0 paskyrė komisiją, kuri priivalo stabdyti žydų-arabų karą Palestinoj ir paruošti tą kraštą Jungtinių Tautų globai, kurią amerikoni siūlo. Ta komisija susidės iš Amerikos, Francijos ir Belgijos konsulų Jeruzalėje. Jie faktinai bus pradinė "globojimo" komisija.

Sovietų Sąjungos, Ukrainos ir Kolombijos delegatai Saugumo Taryboje susilaukė nuo balsavimo už tokią komisiją. Sovietų atstovas Andrius Gromyko pareiškė, jog Amerika tokiais manevrais stengiasi užkarti savanaudišką globą Palestinos arabam ir žydams. Gromyko reikalavo vykdyti pernykščio Jungt. Tautų seimo nutarimą — padalinti Palestiną į nepriklausomas žydų ir arabų valstybes.

**Demonstracijose Pietų
Korejoj Užmušta 20**

Seoul, Koreja. — Amerikų užimtoj pietinėj Korejos pusėj įvyko smarkios protesto demonstracijos prieš skelbiamus gegužės 10 d. rinkimus, kuriuos prižiūrės Jungtinių Tautų komisija. Susidūrimuose per demonstracijas buvo užmušta 20 policininkų, 5 praeiviai, 10 reakcinių organizacijų šalininkų ir 3 demonstrantai.

Triest. — Sustreikavo Čionaitinių laivastatklų darbininkai, protestuodami, kad anglai - amerikoni uždraudė mitingus.

Charles City, Iowa. — Viešulas užmušė dvi moteris ir du vaikus ir sužeidė 11 asmenų Ionia miestelyje; suardė vieną bažnyčią ir keletą namų.

United Press skelbia iš Maskvos tokią žinią:

Lietuvos kompozitorius Juozas Tallat-Kelpša laimėjo pirmą stalininę premiją muzikoje.

Stalininės premijos, tenka žinoti, susidarė tokiu būdu: švenčiant Stalino 60 metų amžiaus sukaktį, tarybinė vyriausybė nutarė skirti kas metai didžiules pinigų sumas premijoms pasižymėjusiems mokslininkams, dramaturgams, muzikams, skulptoriams, aktoriams, kompozitoriams, rašytojams, dainininkams.

Kiekvienais metais ligi šiol buvo skiriamos stalininės premijos, tačiau iš lietuvių tik Tallat-Kelpša šiemet tegavo pirmą premiją.

Nežinau, kiek jam teks pinigais, bet tai mažiausiai svarbu — svarbu slovi; svarbu, kad lietuvių muzika kyla į aukštybes.

Korespondentas pažymi, jog šiemet teisėjai arba džiūrė, sprendusi muzikos kūrinius, buvo labai griežti.

Jeigu Tallat-Kelpšos kūrinys vis tik perėjo teisėjų šere, rengia ir buvo pripažintas geriausiu Tarybų Sąjungoje sukurto 1947 metais kūriniu, tai nuopelnas priklauso mūsų tautiečiui kompozitoriui.

Jo kūrinys, beje, yra "Kantata apie Staliną."

Kantata skaitomas toks muzikos kūrinys, kuriame yra dainų paskyrimams solistų balsams ir chorui; kantata paprastai dainuojama kokiu nors didžiulių iškilnių proga. Šis laimėjimas yra ne vieno Tallat-Kelpšos — tai visos lietuvių tautos laimėjimas pasaulinės kultūros bare.

Šiomis dienomis Ameriką pasiekė generolas Jonas Cernius su žmona ir sūnum.

Cernius — buvęs Lietuvos premjeras Smetonos laikais ir, jis sako, buvęs vokiečių išgabentas iš Lietuvos, o vėliau, po karo, pasiekė Angliją ir ten ligi šiol tebe gyvena.

Vienybės korespondentui gen. Cernius šitai pasakė:

"Lietuvių tautai naciai buvo pavojingesni, negu bolševikai. Jeigu naciai būtų laimėję karą, jie, be abejonės, būtų visus lietuvius ištrėmę, arba net išžudę, kaip žydus."

Vistik reikšmingas pasakymas, kuris "nušluosto nosį" atbėgėliams, ieškojusiems pas nacių prieglaui.

Tai smūgis Kazuii Griniui ir jam panašiams!

Galimas daiktas, jog Cernius ir daugiau ką nors pasakė, tik Vienybėje buvo "per mažai vietos" tai išspausdinti.

Naciai lietuvių tautą naikino; bolševikai lietuvių tautai padeda juo greičiau sutvirtėti ekonomiškai ir kultūriškai.

Lietuvoje niekad pirmiau nebuvo išleidžiama tiek daug, sakysime, grožinės literatūros, kaip šiuo metu.

Lietuvių klasikais, — Donez, Iaitis, Maironis ir kiti, — verčiami į rusų ir kitas tarybinių tautų kalbas.

O štai, kompozitoriaus Juozo Tallat-Kelpšos vardas žaibo greičiu nuskamba per visą pasaulį, apvainikuodamas mūsų tautos kultūrinis pasiekimas!

Jo premijuotas kūrinys bus išverstas į daug kalbų; dainuos jį kitos tautos. O tai reikš mūsų tautos kultūros plitimą plačiajame pasaulyje.

Bet, tai tik pradžia...

Juozas Tysliava sako:

"Amerikos prezidentu

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY

The Laisvė, Inc.

Every day except Sundays and Holidays

Established April 5, 1911

437 LORIMER STREET, BROOKLYN 6, N. Y. — Tel. STag 2-3878

President, GEORGE KURAITIS; Secy.-Treasurer, NICK PAKALNISKIS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	\$7.00	Canada and Brazil, per year	\$8.00
United States, per 6 months	\$3.75	Canada and Brazil, 6 months	\$4.00
Brooklyn, N. Y., per year	\$8.00	Foreign countries, per year	\$9.00
Brooklyn, N. Y., per 6 months	\$4.00	Foreign countries, 6 months	\$4.50

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Didžiųjų Darbų Akyvaizdoje

Daug turime svarbių darbų, kuriais tenka sielotis ir kurie tenka dirbti.

Bet pats didžiausias darbas — būrimas lietuvių amerikiečių į trečiosios partijos judėjimą.

Trečiosios partijos judėjimas, beje, susiburia visi kiti svarbieji darbai: kova prieš gyvenimo branginimą; kova prieš rasistų; kova už taiką, — kova prieš galvą-trūktišką mūsų šalies militarizavimą.

Taigi trečiosios partijos judėjimas nuo šiandien ligi lapkričio 2-rosios dienos neprivalo išeiti iš mūsų minties, iš mūsų veiklinės programos.

Pasekmingesniai darbo pravedimui, lietuviai amerikiečiai suorganizavo Nacionalią Lietuvos Wallace for President Komitetą, kurio tikslas bus aprūpinti lietuvių visuomenę propagandine literatūra, lapeliais ir padėti lietuviams burtis į trečiosios partijos judėjimą.

Nacionalis Lietuvių Wallace for President Komitetas jau padarė viešą pareiškimą, nustatydamas mūsų veiklai programą.

Svarbiausias darbas, šiuo metu stovįs prieš mūsų akis: kūrimas vietose lietuviškų Wallace for President Klubų.

Kai kur tokie klubai jau veikia; Brooklyne šiomis dienomis buvo pradėtas toks klubas organizuoti.

Tenka dėti pastangų, kad greičiausioje ateityje visose lietuvių kolonijose įsikurtų panašūs klubai ir kad jie būtų veiklūs.

Organizuojant lietuvių Wallace for President Klubus, tenka žiūrėti, kad jie nebūtų siauri, sektantiški; reikia dėti pastangų, kad į juos įsitrauktų kiekvienas žmogus, stojąs už taiką, už laimingesnį gyvenimą sau ir visam kraštui.

Tų klubų pareiga bus pasiekti dar platesnes mases ir agituoti jas, šviesti jas, kad atėjus lapkričio 2 dienai, balsuoti į Wallace'ą.

Liepos mėn. 24-25 dd. Philadelphiajį įvyks didysis suvažiavimas, kuriame bus formaliai įkurta trečioji partija ir oficialiai nominuoti kandidatai šalies prezidento ir vice-prezidento vietoms.

Mes privalome būti jau gerai įpusėję savo darbuose, kai tasai suvažiavimas įvyks!

Kam Dar Toji Rezoliucija?

Bogotos konferencija pagaliau priėmė rezoliuciją, nukreiptą "prieš tarptautinį komunizmą."

Tai rezoliucija, akstinanti Lotynų respublikas vykdyti Trumano programą.

Lotynų respublikos norėjo Amerikos dolerių, bet Marshallas joms pasiūlė Trumano doktriną — slopinti darbininkų judėjimą!

Atrodo keista, ar ne? Idomu, ar kas nors Bogotos konferencijoje pagalvojė, jog darbininkų slopinimu Lotynų respublikos žmonės ekonominės padėties nepataisys, o tik dar labiau pablogins?

Veikiausiai, mažai kam ten teko galvoti, priimant tą rezoliuciją.

Fašistinės "demokratijos" ir be rezoliucijos "komunistus naikina," nakina provokacijomis ir teroru.

Stai iš Rio de Janeiro pranešama, jog ten per visą šalį nusislaubė nauja teroro banga; sumta 8 šimtai komunistų ir nekomunistų darbininkų judėjimo vadų.

Tas pats Čilėje, tas pats Equadoriuje, tas pats Paragvajuje ir kitur.

Bogotos sukilimas, išprovokuotas reakcininkų, priemestas prie komunistų durų ir ten, tenka manyti, teroras dar paastrės.

Nesvarbu, kokią Bogotos konferencija rezoliuciją priėmė — svarbu, kad ji žmonių buities nepataisys. O žmonių buitis ten šiuo metu yra labai sunki, — sunkesnė negu kitados. Sirpsta, lobsta tik maža kapitalistų saujelė, tik tie, kurie yra Wall stryto imperialistų tarnyboje. Kam reikėjo tos rezoliucijos?

Haifa Žydų Rankose

Miestas Haifa — patsai žymiausias miestas Palestinoje su didžiausiu uostu.

Per Haifa, atsiminkime, anglai traukiasi arabišką aliejų. Haifa, taigi, britams ir amerikiečiams aliejaus karaliams yra didžiulės strateginės svarbos miestas.

Šiomis dienomis žydų armija užėmė Haifą, nugalėdama arabus. Pastarųjų, sakoma, daugelis iš ten išbėgo, o kiti — pasidavė. Žydai, vadinasi, pilnai miestą užvaldė.

Haifos perėjimas į žydų kontrolę — didelis "prezentas" jų velykoms, kurios prasidėjo praėjusį penktadienį. Bet ką pasakys dėl to Wall strytas?

Atrodo, kad jis tos padėties nenorės toleruoti. Arabai aliejaus karaliams yra ištikimesni, kaip žydai.

Tuojuo po to, kai žydai užėmė Haifą, prezidentas Trumanas pareiškė, kad jis galįs ir be kongreso žinios pasiųsti Amerikos karių į Palestiną.

Reikšmingas pasakymas reikšmingu laiku.

Kas Ką Rašo ir Sako

KAIP Į ITALIJOS RINKIMŲ REZULTATUS ŽIŪRI KOMUNISTŲ VADAS

Liaudies Frontui nelaimėjus rinkimų Italijoje, įvairios partijos tą faktą savotiškai aiškina. Labai idomu, kaip į tai žiūri Italijos Komunistų Partija, kuriai teko bendram frontui vadovauti. Palmiro Togliatti, tos partijos sekretorius, padarė tuo reikalu pareiškimą, atsakydamas į keletą klausimų dienraščio "L'Unita" pastatytų.

Klausimas: "Kokia yra jūsų pirminė nuomonė apie rinkimų rezultatus?"

Togliatti atsakymas: "Pirmiausia aš noriu padaryti keletą pastabų apie tai, kaip rinkimai buvo praversti. Aš teigiu, kad šitie rinkimai nebuvo laisvas Italijos žmonių pasisakymas. Rinkimai nebuvo laisvus. Prievara, apgavystė ir sukybės įsimašė ir suvaržė balsuotojų politines laisves."

"Visų pirma, kaip niekad pirmiau visose moderniose istorijoje, buvo panaudota brutališka užsienio intervencija padaryti spaudimą ant balsuotojų. Interventai grumojosi Italijos žmonėms badu ir karu, netgi panaudojo atomines bombas prieš Italiją, įėjus Liaudies Frontas laimėtų rinkimų."

Antra, kunigija ir visa bažnytinė organizacija pravedė masinę nelegališką intervenciją, kad suklaidinti balsuotojų valią. Tai buvo padaryta atvirai sulaužant šalies konstituciją.

"Trečias, kaip niekad pirmiau valdžia ir samdytojai panaudojo spaudimą ir gądinimą prieš žmones abelnai ir darbininkus ypatingai. Medžiaginės priemonės, kurias valdžia išsuteikė užsieniečiams, bažnyčiai ir kapitalistai, davė jai galimybę korupcijos ir papirkimo, būdais paveikti balsuotojus. Tuo būdu išvada tėra viena, atseit, šie rinkimai nebuvo nei demokratiški, nei laisvi. Tai turi žinoti Italijos žmonės ir visas pasaulis."

"Todėl reikalinga suprasti svarba demokratijai, kuomet astuoni milijonai italų balsavo už Liaudies Frontą. Reakcija turi skaitytis su šita didele pajėga."

Klausimas: "Ar tai reiš-

kia, kad mes neprimisime rinkimų rezultatus?"

Atsakymas: "Jeigu 'neprimisime' reikštų pavartojimą spēkos išmetimui iš valdžios prieš žmones organizatorių, tai jau esame pasakę ir dabar pakartojame, kad mes tokio tikslo neturime. Tačiau mes pasmerkiamė sulaužymą Italijos žmonių laisvės ir valios per šiuos rinkimus."

"Mes atvirai ir aštriai iškeliamo klausimą tokių rinkimų, kuriuose žmonės galėtų išsirinkti savo viršininkus be grumojimo alkurių ir karu per užsieniečius ir pekla per kunigiją. Italijos laisvieji žmonės supras mus ir mums pritars."

Klausimas: "Kokią politinę įtaką turėjo toji prievarta?"

Atsakymas: "Didelis nuostimtis balsuotojų, kurie atstovauja daugumą produktivių ir politinių veiklių gyventojų, priešinosi kiekvienam spaudimui ir susibūrė aplinkui Liaudies Frontą. Tuo tarpu svyravojančios ir politiškai neveik-

lios vidurinės klasės buvo baimės ir grumojimų paveiktos balsuoti už reakciją. Kaip tik šis faktas ir nusvėrė reakcijai laimėjimą. Šis faktas sudaro labai rimtą situaciją šalyje didelio įtempimo santykių tarpe, aiškios demokratinės daugumos ir valdžios, kuriai spēką suteikė užsienio intervencija, gąsdinimai, papirkimai ir baimė peklos. Kaip toji padėtis vystysis toliau, ateitis parodys."

Klausimas: "Kokia dabar yra įvairių partijų pozicija?"

Atsakymas: "Trys faktai yra labai charakteringi. Pirmas, demokratijos ir Italijos žmonių nepriklausomybės bei garbės reikalas išimtinai atitenka Liaudies Fronto partijoms. Tie pareiškimai, kuriuos padarė Benedetto Croce ir Guglielmo Giannini, aiškiai parodo, jog yra žmonių, kurie gėdinasi tuo, kas atsitiko rinkimuose. Apart Liaudies Fronto partijų, nėra kitos rimtos nacionalinės jėgos, kuri galėtų išstoti į kovą prieš paneigimą Italijos žmonių valios."

"Antras, Krikščionys Demokratai pasidarė gynėjais visų šios šalies ir tarptautinių kapitalistų interesų, kurių vardan jie stengsis kraštą valdyti."

"Trečias, nemažos svarbos yra tas faktas, kad reakcija nusivedė su savimi tūlą dalį tradiciniai socialdemokratinį balsų, kuriuos atstovauja Saragat grupė, kuri kalba socializmo vardu, bet išduoda socializmo ir demokratijos interesus, ir nusizėmusiai bendradarbiauja su reakcijiškomis spēkomis."

Tų džentelmenų palyginamas pasisiekimas nebūtų galimas be užsienio intervencijos ir religinio teroro. "Kitos partijos, pradedant liberalais ir baigiant qualunguistais, pasiliko be jokios politinės svarbos."

Klausimas: "O kaip su Komunistų Partija?"

Atsakymas: "Kas liečia mūsų partiją, tai bus smagiausias dalykas visoje situacijoje. Mūsų eilės buvo puolamos iš visų pusių, tačiau mes visur išlaikėme ofensyvo pozicijas, laimėdami naujų pasekėjų. Visas savo jėgas mes buvome pavadė Liaudies Frontui šiuose rinkimuose. Ir kur tik Fronto reikalas priklausė nuo mūsų, visur jis išėjo laimėtoju, nes mes kovojome su įsitikinimu, demokratijos ir žmonių vienybės reikalą pastatydami aukščiau visko."

"Priešas neužėmė nė vienos mūsų pozicijos. Tie, kurie sapnavo arba sapnuoja apie sutriuškinimą Italijos komunistų, lai žino, kad po balandžio 18 dienos rinkimų komunizmas yra ir jaučiasi daug stipresniu. Mūsų partija, ypatingai pietinėje dalyje, iš šios kovos išėjo geriau pasiruošusi, geriau organizuota, turtin gesnė naujais pritarimais iš visų visuomenės luomų, o pirmoje vietoje iš darbininkų klasės."

"Laisvieji žmonės ir demokratai visam pasaulyje gali būti užtikrinti, kad demokratijos vėliava raudasi stipriose Italijos darbininkų rankose. Jie žino, kaip visais kaštais ginti savo šalies nepriklausomybę ir taiką prieš amerikoniškus karo kurstytojus ir jų italijoniškus klapčiukus."

Šimtmetinė Sukaktis Revoliucinių Audrų Europoje

Rašo D. M. Šolomskas

1848 Metų Revoliucija Austro-Vengrijoje

Austrijos valstybė buvo susidariusi iš austrų (vokiečių), vengrų ir didelių plotų pavergtų slavų žemių, kaip Čechoslovakijos, Lenkijos ir dalinai, Jugoslavijos. Viešpatavo absoliutė monarchija. Liaudies nepasitenkinimas augo prieš dvarponių, kapitalistų viešpatavimą, ir pavergtų tautų prieš vokiečius.

Kovo 13 d., 1848 metais, išsiveržė masinė demonstracija Vienoje, Austrijos sostinėje. Įvyko armijos ir demonstrantų susirėmimai. Liaudis paėmė ginklų arsenalą ir jau tą pat dieną buvo priverstas pasitraukti ministrų pirmininkas, reakcininkas Metternich.

Smulkioji buržuazija laikėsi išvien, su darbininkais. Karališka valdžia nusigando liaudies ir 17 d. kovo organizavo naują vyriausybę, padarė eilę nusileidimų darbo žmonių naudai.

Bet kaip tik karališka valdžia kiek atsigavo, taip greitai pradėjo naikinti tas reformas. Todėl 15 d. gegužės į Vienos gatves išsiveržė 15,000 darbininkų ir prasidėjo mušiai. Vyriausybė ir vėl pralaimėjo ir buvo priversta nusileisti darbininkų reikalavimams.

Bet už desimties dienų karališka valdžia pakartojai puolimą. Todėl, gegužės 26 d. Vienoje prasidėjo naujas darbo žmonių sukilimas, kuris baigėsi sukilėlių pergale. Karališka valdžia buvo priversta išvesti iš miesto tūlas armijos dalis. Liaudies Gvardija faktiškai viešpatavo mieste.

Vieną pasekė sukilimas Pragoje, Čechoslovakijoje. Ten sukilimas prasidėjo 12 d. birželio. Tris dienas Pragos darbo liaudis kovojė prieš Austrijos armiją, bet kovos negalėjo laimėti, nes Austrijos karališkoji valdžia buvo sutraukus ypatingai daug armijos.

Austrijos karalius, gaudamas pagalbos iš Rusijos caro, kovai "prieš komunistus," sutvirtino savo jėgas ir rudenį pradėjo puolimą prieš revoliucines jėgas.

Spalio 4 dieną paskelbė panaikinas Vengrijoje seimą ir paskyrė austrų generalą gubernatorių.

Vienos revoliucinė liaudis suprato, kad jeigu karališka reakcija laimės Vengrijoje, tai ji atims ir austrų revoliucijos iškovojimus. Ji išstojo prieš reakciją. Karalius metė į miestą naujus pulkus. 100,000 Vienos sukilėlių šturmu paėmė ginklų arsenalą ir karalius su savo armija buvo priverstas bėgti iš sostinės.

Bet reakcija jau ėmė viršyti Francijoje, Vokietijoje. Tas jau davė daugiau jėgų kovojė prieš liaudį ir Austrijoje. Karališka valdžia sutraukė 70,000 vyrų armiją su 200 kanonių, prieš

"Tie astuoni milijonai balsų, kurie buvo laimėti prie tokių neprielankių sąlygų balandžio 18 dienos rinkimuose yra nepergalimas užtvaras, kurio negalės įveikti nei užsienio imperialistai, kurie norėtų pastūmėti mus linkui karo, nei mūsų pačių reakcinieriai, kurie veltui sapnuoja apie sugražinimą fašistinio režimo."

Vienos miestą ir spaių 26 dieną pradėjo baisų miesto bombardavimą. Per tris dienas Vienos sukilėliai laikėsi prieš galingą armiją. Jie tikėjosi, kad iš Vengrijos prasišus jiems į pagalbą 15,000 sukilėlių armijos, bet to nesulaukė. Vengrų sukilėlių jėgos iš tikro ėjo į pagalbą, bet joms kelią pastojė galingesnės priešų jėgos. Vienoje darbininkai pralaimėjo.

Tuo kartu Vengrijoje revoliucijos liepsna ant tiek išsiplėtė, kad reakcinės karaliaus jėgos pralaimėjo mūšį po mūšio. Vengrams vadovavo du patriotai — Potefi ir Kossuth.

Vengrijos revoliucija pasiekė aukščiausio laipsnio

Pavasari, 1849 metais, iš visos Vengrijos jau buvo išvartotos Austrijos armijos. Balandžio 14 d., 1849 metais, Vengrija paskelbta laisva ir nepriklausoma valstybė. Revoliucinės vyriausybės priešakyje stovėjo Liudvikas Kossuth, kurį Marksas ir Engelsas apibūdino, kaip žmogų "teisingo revoliucinio būdo." Vengrijos revoliucijos laimėjimai galėjo atgaivinti revoliucines kovas Francijoje, Vokietijoje, Austrijoje ir Italijoje, o to bijoję visa viešpataujanti klasė.

Vyriausia reakcijos jėga tais laikais Europoje buvo caristinė Rusija. Jos caras Nikolajus Palkinas puolėsi "sustabdyti komunizmą," "sulaikyti revoliuciją."

Caras pasiuntė Austrijos karaliui Frantz - Josifui 100,000 rusų armiją, vadovybę generolų Paškevičiaus ir Redigierio smaugti revoliuciją Vengrijoje, ir 38,000 metė į Transilvaniją. Prūsijos karalius noriai perleido per savo žemę Rusijos armijai karui prieš Vengrijos sukilėlius. Austrija sukupo 80,000 savo armijos, ir tos jėgos užpuolė vengrus žudyti.

Vengrijos revoliucija buvo pasmaugta. Reakcija išaugėsi ir garbino caro režimą už "išgelbėjimą kultūros ir civilizacijos." Lygiai taip, kaip šiandien Chi-

nijos ir Graikijos reakcininkai džiaugiasi Trumano pagalba kovojė prieš tų šalių demokratinę liaudį.

Rusijos caras virto "Europos žandaru," kaip rašė Karolis Marksas. Jis kraujuose paskandino revoliuciją Vengrijoje, kur jo kareiviai žudė tūkstančiais vyrus, moteris, senelius ir vaikus! Jis suteikė Austrijos karaliui 6,000,000 rublių vertės pagalbos. Jis pasiuntė savo armiją ir okupavo Moldaviją ir Valachiją (dabartinę Rumuniją), kurios tada priklausė Turkijai, ir kur buvo sukilusi liaudis už išsilaisvinimą. Jis darė planus įsimašyti į revoliuciją Italijoje prieš demokratiją. Jis pareikalavo iš Danijos, kad suvaržytų parlamento teises.

Taip šimtas metų atgal Rusijos caras "gelbėjo Europą" ir "civilizaciją." Ir kas tada galėjo pasakyti, kad už 100 metų Jungtinės Valstijos, į kurias tais laikais caras ir visa reakcija žiūrėjo, kaip į "sukilėlius," susijungs su Graikijos karališka valdžia kovai prieš tos šalies demokratinę liaudį, kad Amerika bus ne liaudies, bet turčių pusėje Chinijoje ir kitose šalyse?

Bet štai prabėgo šimtas metų ir vietoje caristinio režimo, Rusijoje gyvuoja darbo žmonių valstybė, vietoje buvusios Austro-Vengrijos imperijos, kurią gelbėjo caro armija ir milijonai rublių, jau gyvuoja liaudies demokratinės valstybės — Čechoslovakija, Vengrija, ir dalys tos imperijos įeina į demokratinių šalių teritoriją, kaip tai, Jugoslavija, Lenkija, Rumunija.

Caristinė reakcija neišgelbėjo senos, griūvančios monarchistų santvarkos. Neišgelbės dabartinės reakcijos ir Amerikos bilionai per savo žemę Rusijos armijai karui prieš Vengrijos sukilėlius. Austrija sukupo 80,000 savo armijos, ir tos jėgos užpuolė vengrus žudyti.

Vengrijos revoliucija buvo pasmaugta. Reakcija išaugėsi ir garbino caro režimą už "išgelbėjimą kultūros ir civilizacijos." Lygiai taip, kaip šiandien Chi-

Spauda, kaip atsimenama atkartotina rašė, kad pikietuotojai užpuolė policiją. Atrodo taip, ar ne? Vienoje atakų ant Wall Stryto streikerių keliolika pikietuotojų buvo sužeisti ir desėtkai areštuoti.

Iš Pietų Amerikos Lietuvių Kolonijų

ARGENTINA

Stambiausia lietuvių organizacija. — Argentinos Lietuvių Sąjunga „Laisvoji Lietuva“ yra skaitlingiausia ir žymiausia organizacija šiuo metu visoje Argentinoje. Ji susikurstyta į rajonus, o rajonai susidaro iš kuopų. Maždaug reguliariai įvyksta rajonų bei kuopų atstovų suvažiavimai. Demokratiskiausiu būdu, kasmet, renkama Centro Valdyba. Šiai pažangiajai lietuvių organizacijai taikomi „legalūs“ ir nelegalūs varžymai. Jau kelinti metai iš eilės Buenos Aires mieste jai uždrausta ruošti bet kokį vaidinimą vakarą. Pastaruoju metu policija neleidžia šios organizacijos patalpose nei paprasčiausius šokių parengimus ruošti. Kiek laisviau gali veikti sostinės priemiesčių bei provincijos kuopos. Jos vargiais negalais išgauna leidimą ruošti šeimyniško pobūdžio gegužines, banketelius... Netolimoje praityje buvo blogiau: susirinkimams reikėdavo gauti policijos leidimus; susirinkimuose viešai dalyvaudavo uniformuota ir slaptoji policija, kuri neleidavo kitaip kalbėti, kaip tik ispanų kalba. Griežti ir žiaurūs persekiojimai — nebekartojami. Už politinę veiklą lietuvių nėra nė vieno. Jei Argentinos pažangieji lietuviai galėtų niekieno nekliauti domi veikti, jie šiandien priskaitytų didelių ir labai reikšmingų laimėjimų.

Pasididžiavimo objektas. — Nežiūrint „mandagaus“ varžymo dirbti kultūrinį darbą, Argentinos demokratiniai lietuviai stovi aukščiau organizuotumo lygyje. To išdava yra jų laikraštis „Vienybė“. Jau trečiuosius metus laikraštis reguliariai išėina, kas kart tobulindamas ir didindamas savo tiražą. Vienybė dabartiniu metu yra didžiausias ir geriausias laikraštis lietuvių kalba visame P. Amerikos žemyne.

„Socialdemokratų“ bankrotas. — Kadaise save vadinęs socialdemokratinio laikraščiu Ožinskio-Norkaus „Arg. Liet. Balsas“, šiandien nesiskiria nuo fašistinio šlamšto. Jo skaitytojų ir bendradarbių skaičius ant tiek sumažėjęs, jog laikraštis vos pajėgia išsilaikyti dėka užlaikomai smuklei, kuri šiek tiek pasipelnė iš rengiamų kiekvieną šeštadienį ir sekmadienį bulvarinių „vakaruškų.“ „Balso“ garsinamas „Lietuvių klubas“ yra garsi organizacija: ją sudaro laikraštuko šeimininkai ir smuklės patarnautojai... Laikraštपालािको redaktoriai, matomai, turi neblogą biznį su „išvietintųjų“ gabenimu Argentinon, nes jie užpildę po šimtus prašymų kasdien, kuriuos neatmetas Imigracijos departamentas. Prie šių „Arg. Liet. Balsu“ nuopelnų pridėjime skleidimą biatūrių šmeižtų prieš Tarybų Lietuvą, tai ir viskas, kuo jis pateisina savo egzistenciją.

BRAZILIJA

Pagyvėjo smetonininkų šėlimas. — Brazilijos reakcionieriams sutramdžius de-

mokratinės liaudies laimėjimus ir vėl šalyje įvedus diktatūrinį režimą, lietuviškieji fašistai taip pat pagyvėjo. Jų sumukusių kromelių sustiprino atbėgėliai iš Vakarų Europos. Pirmiausia jie puolėsi užgniaužti pusiau viešai veikusius demokratinių lietuvių organizacijas. Zveriską neapykantą jie pavartojo prieš S. Paulo lietuvių kolonijos atstovus, dalyvavusius Pirmajame Liet. Kongrese. Suklastojo visus kongreso dokumentus, nurodė žvalgybai butus antifašistinių lietuvių ir kitaiptį stengėsi padaryti žalos.

Žvalgyba iš kongreso išpūtė tokį burbulą, jog ji pavertė tarptautinės reikšmės įvykiu savo teroro žygiams prieš visą vietos darbo žmonių judimą. Su S. Paulo žvalgyba tampriai bendradarbiauja: profesionalus judošius Gerulaitis, buvęs smetoninės Lietuvos konsulas Polišaitis ir klerikalfasistų „veikėjas“ kunigas Ragažinskas.

Rio de Janeiro mieste tokias policines pareigas eina senas aferistas kunigas Janilionis. Šiems išgamoms tiesioginiai prisidėjus tapo suimti ir dar tebekalinami šie mūsų tautiečiai: S. Paulo kalėjime — **Alfonso Marma, Jeronimas Bubėnas, Magdė Valentienė, Alfonso Kučinskas, Paulina Černiauskienė, Vladas Bukas ir Plentas;** Porto Alegre mieste — **Vytautas Šviesa, Vladas ir Marija Kuzmickai.**

Suimtiesiems, be jokio teismo, pasirašyti dekretai ištremimui. Kur juos Brazilijos policija ištremis — iki šiol dar nežinoma. S. Paulo suimtųjų šeimos paliktos didelėse medžiaginėse ir dvasinėse kančiose.

Kolonijos smerkiami du leidiniai. — Visa Brazilijos darbo liaudies spauda buvo žiauriausiomis priemonėmis nuslopinta. Bet užtat fašistinei ir proimperialistinei spaudai sudarytos puikiausios sąlygos. Tuo pasinaudodami ir lietuviškieji fašizmo pasturlakos leidžia du laikraščius: „Zinios“ (pridengtas šlykščia demagogijos skraiste) ir „Mūsų Lietuva“ — Polišaičio, Ragažinskio ir Ko. vardu. Brazilijos lietuvių kolonijos didžioji dalis atmeta tuos du smetonizmo puvėsiais dvokiančius leidinius.

Tiesiamas žvalgybinis darbas. — Brazilijoje, kaip ir Urugvajuje, lietuviškieji fašistai atlikinėja žvalgybines pareigas. Šiuo provokaciniu darbu daugiausiai užsiimdinėja buvusieji. Smetonos diplomatai, tikriau sakant, policiniai agentai. Brazilijoje jie žvalgybai pagamino 4,000 lietuvių sąrašą, tų lietuvių, kurie padavė savo parašus po peticija, kad vietos valdžia nebesiskaitytų su Polišaičiu, kaip su Lietuvos diplomatu. Ne taip seniai Urugvajuje „ministras“ Grauzinis irgi panašiai pasielgė su peticija, po kuria buvo pasirašę apie 1,500 lietuvių. Panaudodamas apgaviskus būdus, šis smetoninis žvalgybininkas minėtus parašus pasigrobė iš Užsienio Reikalų Ministerijos archyvų.

URUGVAJUS

Tebevyrauja demokratinė santvarka. — Urugvajuje

politinė padėtis laikosi bedidesnių pakaitų. Spaudos, žodžio bei sąžinės laisvė čia tebėra nepažeista. Tiesa, pastaruoju metu nelaidiški sluoksniai bando sukelti antikomunistinį siaubą, projektuoja „konstitucinių“ kelių pažaboti darbininkų profsąjungų veiklą ir vis dažniau suunka apie komunistų partijos nustūmimą į pogrindį. Tačiau, tos antidemokratiškos kampanijos rezultatai, kol kas dar visai nežymūs. Urugvajaus prezidentas Don Luis Batlle Berres — didelio ryžto ir prestižiaus vyras, kuriam prezidentaujant jau spėta įvesti žymių reformų krašto gyvenime.

Nekliudoma lietuvių veikla. — Urugvajaus lietuvių demokratinė bei kultūrinė veikla, atvirkščiai kaip visose kitose P. Amerikos šalyse, yra niekieno nevaržoma ir nekludoma, jei neskaityti Grauzinio gaivalų troškimo jai pakenkti. Mon-

tevidėje gražiai ir darniai veikia vinintėlė lietuvių organizacija — Urugvajaus Lietuvių Centras, kuris šių metų balandžio 10 d. labai pasekmingai atžymėjo savo patalpų įsigijimo dviejų metų sukaktuvę. Su gegužės mėn. ULC meno mėgėjai pradės ruošti vaidinimų vakarus, rengiasi atnaujinti choro išstojimus, jaunuočiai netrukus vėl dalyvaus sporto rungtynėse. Reguliariai Urugvajaus lietuviai išleis savo laikraštį „Darbą“ ir sekmadienį rytais išlaiko lietuvišką radijo valandėlę. Artimame priemiestyje Cerro aktyviai veikia ULC skyrius. Moterys turi dvi veikiančias komisijas: vieną mieste, kitą — Cerro. Abiejose ULC būstinėse jau seniai įsteigta po biblioteką, kurios susideda iš LLD ir Tarybų Lietuvos leidyklų knygų ir laikraščių. Lietuviškieji fašistai, kurie čia neturi jokios dirvos savo nešvankiai propagandai, po

Šypsenos

Persilpni Protestai

Matau, mūsų gerbiamas ministras protestuoja už savinimąsi. Klaipėdos krašto, prieš prijungimą prie T. Lietuvos. Aš, kaip geras tautietis, skaitau tokį protestą labai silpnu. Vėliausias išradimas protestui būdo, tai iššokimas pro langą. Aš nesakau, kad mūsų ministras turėtų iššokti pro langą nuo trečio ar antro aukšto, bet kad nors nuo pirmo iššoktų! Tai būtų tikras, patrijotiškas pasiaukojimas mūsų tautai. Taigi sakau, neduok Dieve sulaukti to, kad kas kitas išmestų...

Nepadarykite Klaidos!

Mūsų geri Lietuvai „pa-

pasirodymo per vasario 16-tą, vėl apsiraminu.

A. V.

Montevideo, balandžio 14 d. 1948 m.

„trijotai“ ir tautiečiai sprendžia, kad būtinai reikia karo su rusais ir, pasinaudojant atominė jėga, iškrausyti „kacapus“ iš Lietuvos. Aš žinau, brangūs tautiečiai, kad jūs jau pilnai įsitikinę, kad Lietuvoje „jau neliko lietuvių.“ Visi jūsų broliai Sibire. Ir, be abejo, jūs pageidautumėt, kad pirmiausiai ir parankiausiai mestų bombas ant Lietuvos. Kadangi ten nėra brangių aliejaus šaltinių ir kitų didelių išdirbysčių, tai išbandymui geriausia tokia vieta. Bet, sakau, nepadarykite klaidos! Aš žinau, ką jūs manote. Kad po „kacapų“ sunaikinimo sugrįš jūsų broliai „iš Sibiro“ ir vėl turėsite Lietuvą savo globoje. Bet aš su tuo ni sutinku. Aš neseniai gavau laišką nuo savo broliuko, kad jis ten pasilikęs su patėja ir septyniais vaikais. Tai jau, kaip aš žinau, Lietuvoje yra devyni žmonės. Piš-šis-tas.

Poštui Peržinai

Vadiniesi tu Perkūnas —
Taip pat tavo griebnas kūnas.
Jeigu perkūnėlis trenktų —
Nei kaulėlių nesurinktų...

Jei norėčiau pasiųsti, —
Tau perkunsargi įvesti,
Tai kampe sėdėdams snaustum,
Nors žvaizduotum, bet
negriauštam...
Perkūnsargis.

Uranium, atominių bombų medžiaga, neseniai buvo laikomas nesvarbiu metalu ir vartojamas tik indams ir stiklui tam tikrą blizgėjimą suteikti.

Visam pasauliui gyvuoja tik du „setai“ penkiukų — Dione sesutės, gimusios 1934 m. Kanadoje, ir Dili-genti penkiukai, gimę 1943 m. Argentinoje.

Naujovinis garinis „katalas“ elektros jėgai gaminti turi kartais iki 85 mylių vamzdžių ir vamzdelių.

PIRMIEJI pasinaudoję

Con Edison žmonės buvo

tarp pirmiausiai gavusiųjų pažangius dar-

bininkams pagerinimus. Jie turi

Medikalius Aptarnavimus nuo 1902, Gru-

pinę Apdraudą nuo 1912, Pensi-

jas dėl Pasitraukimo arba Nesveikatos

nuo 1892 m. Šios Kompanijos

tikslas buvo ir yra palaikyti savo žmones

sveikus, kad visuomet jums tarnautų.

DARBININKAI IR SAMDYTOJAI DRAUGE DARBUOJASI,
DUODAMI NEW YORKO MIESTUI
GERIAUSIĄ PATARNAVIMĄ ŽEMIAUSIOMIS LĖŠOMIS

CONSOLIDATED EDISON
COMPANY OF NEW YORK, INC.

3 pusl.—Laisvė (Liberty,
Lith. Daily)
Pirmadi., Bal. 26, 1948

URUGVAJUS
Tebevyrauja demokratinė
santvarka. — Urugvajuje

PARYŽIAUS ŽLUGIMAS

3-30-48

—24—

Vertė K. BARTKUS

Istorinė Apysaka

(Taša)

Sceną įrengė darželyje, priešais direktijos namą. Aplinkui žydėjo jazminai. Ant lempučių uždėjo margus popierinius gaubtuvėlius. Muzikantai derino dūdas. Fabrikio kiemas atrodė kaip provincijos miestelio aikštė vietinės šventės dieną. Koncerto programa buvo įvairi. Maresalis paskaitė Rembo eiles apie mirusį karėivį; žodžių magija pasiekė klausytojus; buvo visiška tylą. Paskui dainininkė dainavo Ravelio romansus; ji klusniai kartojo ir šypsojosi tarp raudonų vėliavų ir geležies lapų. Krosniakurys mėgėjas sudainavo Moriso Ševalje dainele: „Paryžius lieka Paryžius.“ Visi pritarė ir juokėsi: ne, Paryžius jau nebe tas!... Atėjo Žanetos eilė.

Niekuomet ji neįtūtė tokio pakilimo. Jai atrodė, kad po ilgų tylos mėnesių, kada ji kartdavo prieš mikrofoną bedvasius reklamų žodžius, jai gražino kalbos dovaną. Jos didelės akys degė tarp žiburių, balsas sukrėtė žmones iki asarų. Ji perskaitė monologą iš „Avių šaltinio.“ Kai ji baigė, jai atsakė plojimų audra. Riksmiai nutraukdavo aplodismentus; rodė, tai šaukė Fuente Ovechuno liaudis, kurią ji — ne vargšė artistė Žaneta, bet Andalūzijos herojė — vedė į pergalę. Žano, pribėgęs prie pastolių, riktėlėjo:

— Eime!

Jis nežinojo, kur šaukia, kam; jis tik atsiliepė Žanetos akims. O ji tyliai šypsojosi, pavargusi ir laiminga.

Priėjo Pjeras ir, paėmęs Žanetos ranką, tarė:

— Jūs puikiai skaitėte!... Ir kaip gera, kād jūs atvykote! Matot, kaip jie jus supranta! Tai ne teatro publika, tai gyvi žmonės. Gaila, kad Liusjenas neatėjo. Ką gi — jis užimtas?

— Nežinau. Aš dabar jo nematau: mes išsiskyrėm.

Valandėlę Žanetai pasidarė liūdna: ji prisiminė savo vienatvę, mažutį neįvairų kambarį viešbutyje, kurį ji nesenai persikėlė, radijo studijos tylą ir nuvilkotus reklamų žodžius. Bet tuo metu pasigirdo daina; darbininkai užtraukė: „Tai jaunoji gvardija...“ Pakilo tūkstančiai rankų, kaip nematyto neregėto miško medžiai, kaip stiebai uoste. Ir nieko negalvodama, pavergtą triukšmo ir asarų, Žaneta taip pat pakėlė savo vaikišką kumštį. Paskui ji atsiduso ir, į nieką nežiūrėdama, nuėjo prie vartų.

O korpusų šviesos degė visą naktį, ir Mišo tikrino sargybinius.

17

Tą vakarą, kai Žaneta pasirodė „Senos“ fabrike, Liusjenas pralaužė keturioliką tūkstančių. Jam taip nesisekė, kad žmonės jį pirštais rodė. „Artistų klubas“ buvo vulgarus lošimo namas. Tarp lošikų, nukamuotų azarto ir karščio, zujo sukčiai, palūkininkai, prostitutės. Iškeitęs paskutinį tūkstantį, Liusjenas staiga pajuto, kad jis dūsta. Jis priėjo prie atviro lango. Užpakalyje kažkas sukuždėjo:

— Gėritės žvaigždėmis!...

Liusjenas neatsakė. Priešais jį tiesėsi įkaitusi gatvė su pusuaru, kurio bokšte lyje švietė žodžiai: Geriausias sūris „Karvė juokiasi.“ Sklido šleikštus eterio kvapas, kaip iš operacijų salės. Liusjenas apsižvalgė ir pamatė apsisėlėjusį Beržę snukį: tuojau prabilo apie vekselį... Beržė piktai tarė:

— Reikės man kreiptis į jūsų tėvelį.

Tada Liusjenas suprato: važiuoti! Pastaruoju metu jis jautė atstumtojo nuoskaudą. Garbės troškimas jį graužė, it slapta liga. Visa savo esybė jis jautė mirčių: garsai buvo kurtūs, daiktų kontūrai nyko, jį persekiojo eterio kvapas. Staiga naktį jis emė bėgti gatvę paskui nepažįstamą moterį: jam pasirodė, kad priešais jį Žaneta. Tamsioje jis matė jos akis ir grubiai kartojo: „Aš nekaltas,“ lyg Žanetos šešėlis būtų jam kažką prikausiojęs. Jis buvo įsitikinęs, kad Žaneta gyvena su Andre, ir jis nekentė kietagalvio tapytojo. Nutarimas išvažiuoti staiga atėjo į galvą ir atrodė išsigelbėjimu: ištrūkti iš negyvos meilės, iš Kultūros Namų trivijalumo, iš kreditorijų!

Tačiau kelionei į užsienį buvo reikalingi pinigai, ir dargi nemaži. Liusjenas nutarė išbandyti laimę. Tik dabar jis pasitikėjo ne kortomis, o tėvišku Polio

Tessa nuolaidumu. Jis smulkiai apgalvojo, kaip sujaudinti tėvą; tačiau, kai reikėjo paaiškinti, jis viską pamiršo ir davė laisvę jausmams. Jis pradėjo grubiu priekaištu:

— Tu sėdi ant pinigų, kaip šuo ant šieno.

Tessa pažiūrėjo į jį mažomis paukščio akutėmis ir nieko neatsakė.

— Aš noriu išvažiuoti. Čia man nėra kas veikti. Gal būt, aš įsikursiu Amerikoje. Tačiau tam tikslui man reikia, mažiausia, penkiasdešimt tūkstančių!

Tessa nuobodžiai nusižiovavo ir staiga pasiūlė sūniui:

— Vaziuokim į „Maksimą“?

Jie pateko į moterų gėlyną: gražūs veidai, šalti kūnai, elegantiškos vakarinės suknelės, brangūs kvepalai... Tessa krito į akį tamsi mergaitė, panaši į kreolę, dideliais akių baltymais.

Jis su pasitikėjimu šnibžtelėjo Liusjenui:

— Gražuolė?...

Liusjenas linktelėjo galva. Tas iš karto juos suartinio: jie pasijuto esą draugai. Šampanas ugdė sielų šilimą. Prisiminęs sūnaus prašymą, Tessa tarė:

— Kodėl tu nori išvažiuoti? Čia kaip tik tavo laikas. Mano nuomone, mes revoliucijos išvakarėse.

— Ne, viskas baigsis dar viena ministrų krize. Revoliucijai reikia žmonių, o jų nėra. Aš dabar žinau tą publiką... Kai aš eįau pas komunistus, tikejau ko kita.

— Stai kaip!... O aš maniau, kad tu — komunistas. Bravo, Liusjenai!

— Ko gi tu džiaugies? Tavo pasaulio aš dar labiau nekenčiu, negu komunistai, ir aš nenoriu daryti kompromisų.

Visą dieną Tessa edė rėmuo; jis išgėrė stiklą vandens su soda ir ramiai pasakė:

— Tau trisdešimt dveji metai, o protauji, kaip vaikas. Aštuoniolikos metų aš buvau anarchistas, tai vis dėlto lengviau galima dovanoti.

— Vadinasi, tu mane smerki už... — Aš tavęs nesmerkiau. Tai tu po rinkimų man pareiškė: „Menkystė.“ O ar tu pagalvojai, kad aš turiu išlaikyti šeimą: tavo motiną, Denizą, tavę? Kas apmoka tavo nesutramdomumą?

Liusjenas susijuokė:

— Tu.

— Tau nepatinka mūsų režimas? Jis niekam nepatinka. Bet ką tu siūlai vietoj jo? Visa kita bus dar blogiau. Patikėk manim, sena, išguleta lova geriau, negu kalėjimo maigūnai, netgi nauji. Tu sakai: „tavo pasaulis“, bet tu tam pasauly moudais. Tu turi pamfletisto talentą, bet juk mūsų visuomenę tu kaltini iš vidaus. Komunistai gali tau ploti, bet su jais tau nėra kalbos. Tu pats tat pripažinai. Reikia daryti išvadas... Laikas tau ko nors imtis.

— Aš užemiau pakankamai griežtą poziciją...

— Tai tik pliusas. Mūsuose mėgsta, kai žmogus pradeda nuo ekscentriškumo. Karo metu Lavalis buvo raudonas, nenorėjo kalbėtis su manimi... Tu nori važiuoti į užsienį? Idėja nebloga. Bet aš neturiu pinigų. Viskas, ką davė Deseris, išėjo rinkimams. Nežinau, kada dabar kas nors pasitaikys. Kalbu su tavimi atvirai. Tačiau aš galiu tau pasiūlyti ką kitą... Rašytojai mėgsta diplomatinės vietes. Pažiūrėk—Klodelis, Žirodu, Maronas... O tai aš galiu padaryti dviem kėriais.

— Atstočiau Bliumą ir Viarą?

— O kodėl ne?... Tu savo idėjų neišduosi: galėsi rašyti viską, ką tik panorėsi. Ir tu iš karto atsipalaiduosi nuo piniginių rūpesčių.

Liusjenas sukimbo, lyg rūkšties nurięs. Kaip šlykštu! Tarp kitko, kaip viskas gyvenime. Argi tai jis kaltas?... Jis norėjo eiti su revoliucija, bet jo nesu-prato. Ir Žaneta jo nesu-prato. Lagranžas mirdamas kalbėjo: „Liusjenai, man šalta...“ Šalta gyvenime, oi, kaip šalta! O be cinizmo neišsiversi. Jau geriau būti diplomatu, negu kaulyti iš tėvo pinigų ir nusižeminti... Kai Liusjenas užims vietą visuomenėje, su juo skaitysis visi, dargi „L'Humanité“ bukalgalvis... O laimė?... Laimės vis tiek nėra. Žaneta su Andre...

— Ir Liusjenas piktai atrėžė tėvui: — Gerai aš sutinku.

(Bus daugiau)

CHAPMAN COHEN

Krikščionybė, Vergija ir Darbininkai

Vertė A. M. Metelionis.

(Taša)

„Buvo visai paprastu dailtu ir net populiarišku tarpe Londono bažnyčių po kont-raktais pristatyti didelį skaičių vaikų bovelnos dirbtuvių savininkams Lancashire ir Yorkshire, net už 200 mylių nuo Londono.

Tie vaikai buvo vežami sukrauti į vežimus. Tie vaikai dėl tėvų jau buvo žuvę, taip lygiai, kaip vaikai, parduoti ir išvežti į Vakarinę Indiją. Tėvai, kurie savo vaikus atidavė bažnyčios globon, tai daugiau prie jų neturėjo tiesos. Ir kada bažnyčia po kont-raktu pavesdavo tuos vaikus fabrikantui, tai irgi jie buvo pilna nuosavybė fabrikanto. Jie neturėjo jokios žmoniškos esybės, kad galėtų kam pasiguosti dėl tokio savo pragariško gyvenimo.“

Nežiūrint to, kad tie vaikai turėjo dirbti po 15 ir 16 valandų į dieną ir nežiūrint to, kad tie darbai buvo sunkūs ir kenksmingi jų jaunoms sveikatoms ir dar jie buvo pusnuogiai ir prastai maitinami, bet jų tikejimo mokymas nebuvo apleistas. Tokioj krikščioniškoj Anglijoj kunigų biznis negalėjo būti užmirštas.

Kas tai pradėjo kalbą, būk vienos dirbtuvės savininkas, pavarde Backbarrow savo vergus vaikus neleidžia į bažnyčią, tai net du kunigai pridavė liudijimus, kad tas netiesa, sekančiai:

„Mes žemiau pasirašę liudijame, kad mes kiekvieno sekmadienio dieną Ainsworth, Caterall and Co. la i k o m u s v a i k u s n u v e d a m e į koplyčią ant rytmetinių pamaldų, ir vėl po pietų mokiname juos skaityti biblijos naują testamentą; ir sulyg mūsų geriausių sugabumų mokiname vaikus pilnos ištikimybės ir užlaikymo dievo dienos — sekmadienio. Parašai:

J. Slater ir William Fernix.“

Gi vaikų darbo padėtis anglių kasyklose buvo dar baisesnė negu fabrikuose.

1842 metais buvo abiejose Anglijos parlamentuose duotas vaikų darbo komis-jonieriaus raportas, kuris vėliau tilpo „Westminster Review“, spal. mėnesį, 1842 metais. Čia iš to raporto ištrauka:

„Vaikai dar visai mažučiai buvo imami į kasyklas, dažnai vien tik žvakės žibinti arba žiurkes vaikyti, kad nesuėstų dirbančiųjų maisto. Net daug kasyklų šitiems darbams imdavo mažas mergaites. Apie vienas trečdalis dirbančių anglių kasyklose yra žemiau 18 metų. Ir daugiau kaip vienas trečdalis iš šitų yra žemiau 13 metų amžiaus. Shropshire mes radome ten dirbančių vaikų tik šešių ir septynių metų, kurie naudojami anglių traukimui visai žemose viejose. Yorkshire anglių kasyklose vaikų įkinkyti į skūrinės pless ir kaip arkliai per dienas iš žemų vietų traukia karukus anglių.

Vakarinę Riding visai nedaroma skirtumų tarpe lyčių dirbančių po žeme. Visi vyrai dirba nuogi, jiems gelbsti moterys visokių amžių: septynių metų mergaitės, jau užaugę mergos ir

streikuojančiais darbininkais ir pilnai žino jų skurdą, tai streikų lauzymui netinka. Todėl ir buvo Anglijoj nutarta ir įvykdyta, kad kareivius atskirti nuo darbininkų ir juos kuotoliausiai apgyvendinti, kad jie nieko bendro neturėtų su darbininkais. Taipgi tuo pačiu laiku, kada Anglijos krikščionių bažnyčia turėjo didžiausią galią, tai mokyklos stovėjo ant žemiausio laipsnio visoj ilgoj Anglijos istorijoj.

(Daugiau bus)

New Haven, Conn.

LLD 32 kuopa ir LDS 16 kp. pradeda darbą. Pavasaris atėjo, reikia ruošti prie parkų parengimų. O jų visada būna.

Darbininkiškos spaudos pamarami išvažiavimas įvyks Waterburyje, apskrįčių naudai piknikas — Hartforde. Bilietai jau yra dalinami. Todėl kiekvieno pareiga juos iš kalno nusipirkti.

LLD 32 kuopos susirinkime, 19 d. balandžio, buvo išduo-

tas raportas iš Connecticut valstijoje trečiosios partijos konferencijos, kuri į prezidentus stato Henry Wallace. Konferencija atsiduvo 3 d. balandžio, New Haven mieste. Mūsų delegatė Šaliūnienė išdavė idomų raportą. Konferencija buvo didelė ir labai svarbi.

★ ★ ★

LDS 16 kp. narė Eva Kuncienė susirgo. Dabar randasi St. Raffael ligoninėje. Linkiu greitai pasveikti.

★ ★ ★

LLD 32 kp. yra užkvietus Laisvės Chorą iš Hartfordo sušūti komediją „Ponas Amerikonas.“ Lošimas įvyks sekmdienį, 23 d. gegužės, L. B. Svetainėje, 243 Front St. Visus ir visas prašome atsilankyti. Kurie matė komediją vaidinant Hartforde, tai sako, kad ji labai juokinga.

★ ★ ★

LLD 32 kp. ruošias, kad mūsų miesto pažangūs lietuviai vyktų busu į Brooklyną, kada bus atidarymas Lietuvių Kultūrinio Centro, kuris randasi 110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill. Diena bus pranešta vėliau. Pasirūpinkite iš kalno įsigyti bilietą.

J. S. K.

‘PAVASARIŲ GODOS’

Stasio Jasilionio
EILERASČIŲ KNYGA GATAVA

Jau atspausdinta Stasio Jasilionio eilėraščių knyga, apdaryta ir jau siuntinėjama prenumeratoriams. Kurie dar neužsisakėte tos knygos, tuojau užsisakykite. Kaina \$1.00.

Kartu su užsakymu prašome prisijūsti ir pinigų. Ant jūsų pareikalavimo knyga tuojau bus pasiųsta.

To paties autoriaus pirmoji eilėraščių knyga „Bešvintantis Rytas“ galima gauti Laisvės knygyne ir kaina tik 50c. Kurie dar neturite pirmosios knygos, užsisakykite dabar, užsisakykite abi kartu, prisijūsdami \$1.50.

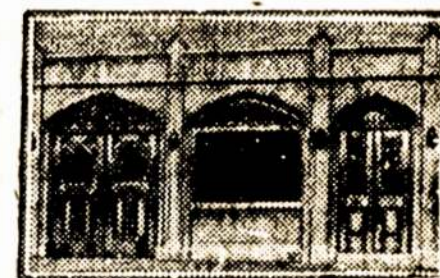
Abiejose knygos yra daug gilių žmogaus sielą žavėjančių eilių. Tai knygos, kurios turėtų būti kiekvieno kultūriško žmogaus namuose.

Užsisakydami adresuokite:

Laisvė

427 Lorimer St., Brooklyn 6, N. Y.

RONKONKOMA
8684

TELEPHONE
STAGG 2-5048

MATTHEW P. BALLAS

(BIELIAUSKAS)

Laisniuotas Graborius

Liūdesio valandoje kreipkitės pas mus Patarnavimas bus užtikrintas ir už prielamą kainą.

Puikiai įrengtos Dvi Koplyčios, Duodamos Mylimiems Pasvaroti Dovanai

660 GRAND ST.

BROOKLYN, N. Y.

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

**Laidotuvių
Direktorius**

Liūdesio valandoje kreipkitės prie mūsų dieną ar naktį, greit suteiksime modernišką patarnavimą Patogiai ir gražiai moderniškai įrūšta mūsų šerminė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.

1113 Mt. Vernon St.
PHILADELPHIA, PA.

Telefons Poplar 4110

Zinios iš Lietuvos

KAUNAS 1948 METAIS

Laikraštis "Tarybų Lietuva" atspausdino Kauno Vykdomojo Komiteto Pirmininko J. Maniūšio straipsnį, pavadintą "Kaunas 1948 metais."

"1948 metais numatomi dideli darbai, tolimesnio miesto ūkio bei pramonės įmonių atstatymo ir miesto sutvarkymo srityje," — rašo straipsnio autorius.

Kalbėdamas apie pramonės plėtimą, J. Maniūšis pažymi, kad pirmame 1948 m. pusmetyje pradės veikti antroji atstatytos Petraišonių elektrinės dalis, bus baigta "Drobės" ir mechanizuoto duonos fabriko Vilijampolėje statyba, tęsiama žemės ūkio mašinų fabriko "Arklas" statyba.

Bus praplėstas vandentiekio tinklas. Miesto vandentiekio pajėgumas padidės 1000 kubinių metrų vandens parai. Vykdytą gyventojų pagėdavimą bus pastatytas naujas kino-teatras Šančiuose.

"Šiais metais, — rašo laikraštis, — bus atidarytas pedagoginis institutas ir viena nauja technikos mokykla. Naujais mokslo metais septynios aukštosios mokyklos ir 17 specialiųjų vidurinių mokyklų moksysis iki 10 tūkstančių moksleivių — tai du su viršum

kartų daugiau, negu jų buvo anaisiais smetoninio režimo laikais. Mokinių skaičius pradinėse mokyklose, gimnazijose ir progimnazijose jau dabar siekia 25 tūkstančius auklėtinių. Šiais metais švietimui asignuota 19 milijonų rublių, arba 20% daugiau, negu pereinamais metais.

Bus praplėstas gydomųjų įstaigų tinklas, naujai atidaryti 4 vaikų lopšeliai.

Prekybos tinklo srityje bus padaryti dideli pakeitimai parduotuvių padidinimo atžvilgiu. Dabartinių metų mieste yra 622 įvairios valstybinės ir kooperatinės parduotuvės. Vykdomasis Komitetas nutarė padidinti ir pertvarkyti parduotuves centrinėse miesto gatvėse.

Toliau J. Maniūšis rašo apie šiais metais numatomus miesto tvarkymo darbus. Vytauto parke bus įrengtos sporto aikštelės, kapitaliniai atremontuoti svetainė, miesto sodas bus padaryti fontanai, įrengtos vaikų aikštelės, Banašavičiaus parkas bus išvalytas ir sutvarkytas. Zoologijos ir botanikos sodai bus praplėsti ir praturtinti naujais eksponatais. Vienybės aikštė, kaip miesto centrinė aikštė, pavirs į vieną gražiausių Kauno miesto kampelių, su dideliu kiekiu žalumynų, gėlių klombų, fontanais. Įvairiuose miesto rajonuose bus sutvarkyta 11 skvėrų, naujai įrengta 400 gatvių apšvietimo taisyklų. Skvėruose, parkuose ir gatvėse bus pasodinta 11 tūkstančių medelių, 23 tūkstančiai dekoratyvinių krūmų, 110 tūkstančių gėlių.

Penkiose centrinėse miesto gatvėse bus nudažyti 225 pastatų fasadai, bendro ploto 62,5 tūkst. kvadratinio metrų. Miestui atstatyti ir sutvarkyti šiais metais numatoma apie 11 milijonų rublių.

KA PAGAMINO AMATŲ MOKYKLOS MOKINIAI

Vasario mėnesį į Maskvą, visos Tarybų Sąjungos amatų mokyklų mokinių darbų parodą buvo pasiųsti eksponatai iš Lietuvos. Jie vaizduoja jaunųjų amatininkų meistriškumą, iniciatyvą ir širdingumą. Kauno Amatų mokyklos Nr. 1 tiksliosios mechanikos grupės specialistai pagamino laikrodžių detales tekinčių staklės. Rankinės gręžimo staklės patys "padarė" Klaipėdos mokyklos Nr. 12 mokiniai. Eksponatų tarpe — meniška poliruotas šachmatų staliukas, mūsų respublikos herbas, padarytas iš įvairių medžių rūšių, paliekant jų natūralias spalvas, šaltkalvių instrumentų komplektas, įvairūs minkšti baldai ir tt. Eksponatai parodo, kokius puikius specialistus ruošia mūsų amatų mokyklos.

PAMŪŠIO LINŲ FABRIKAS

6 kilometrai nuo Linkuvos miestelio, kur Mūšės upė tekėdama padaro lanką, buvusio Pamūšio dvaro laukuose pirmąsias tarybinės valdžios metais buvo pradėta didelio linų apdirbimo fabriko statyba. Nenuilstamai dirbo žmonės, skubiais tempais statė gamyklos korpusus, montavo įrengimus.

Vokiečių okupacijos metais buvo išvežtos visos linų apdirbimo mašinos, prieš pabėgdamas iš Lietuvos hitlerininkai patį fabriką susprogdino.

Kai tik nutilo kovos, į Pamūšį pradėjo plaukti buvusieji fabriko statytojai. Į sudėtingą fabriką atėjo direktorius Šemelis, vyr. inžinierius Želvyas, darbų vykdytojas Drevinskas ir apie 100 darbininkų statybininkų. Vėl, kaip ir prieš keletą metų, pradėjo virti darnus darbas. Teko dirbti viską iš pradžios — ruošti statybinę aikštelę; mūryti sienas.

Praėjusių metų vasarą pirmoji įmonės dalis pradėjo darbą. Tai bus vienas iš stambiausių Pabaltijo linų apdirbimo fabriko.

LICENSES WHOLESALE AND RETAIL Beer, Wine, Liquor

NOTICE is hereby given that License No. RL 9774 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 477 Liberty Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

ANTHONY BIVONA & ALFRED MARSALENA d/ba Al-Tone Bar & Restaurant

NOTICE is hereby given that License No. RL 5683 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 1612 Atlantic Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

EDWARD SELDIN & MORRIS MILLER d/ba Esquire Bar & Grill

NOTICE is hereby given that License No. RL 5770 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 915 Liberty Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

PATRICK HIGGINS d/ba Sunrise Restaurant

NOTICE is hereby given that License No. L 101 has been issued to the undersigned to sell wine & liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 2304 Avenue N, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

WILLIAM COHN d/ba Midwood Wines & Liquors

NOTICE is hereby given that License No. L 969 has been issued to the undersigned to sell wine & liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 243 Tompkins Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

ARTHUR & KATE NADILL d/ba Nade's Wines & Liquors

NOTICE is hereby given that License No. L 5001 has been issued to the undersigned to sell wine & liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 293 Putnam Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

DANIEL PERCY & RUBIN PEREYKIN d/ba Percy's Wines & Liquors

NOTICE is hereby given that License No. L 1263 has been issued to the undersigned to sell wine & liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 80 Columbia St., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

STANDARD FOOD PRODUCTS CORP.

NOTICE is hereby given that License No. L 78 has been issued to the undersigned to sell wine & liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 5611 — 5th Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

CRYSTAL WINE & LIQUOR INC.

San Francisco, Calif

Pas Mus Gražiai Atsižymėjo Los Angeles Artistų Grupė

Balandžio 3 d., Sokol svetainėje, bendrai su Oaklando pažangiais lietuviais buvo suaruštas gražus, iškilmingas, neužmiršamas parengimas. Štai tik pagalvokime, jog Los Angeles artistų grupė važiuavo net 500 mylių, kad suvaidinti mums juokingą, trijų veiksmų komediją "Moterims neišsimeluosi."

Žmonių atsilankė gražus būrys ir visi buvo pilnai patenkinti losangeliečiais vaidintojais, nes visi turėjo gan skanaus juoko. Visi aktoriai atliko savo roles kuopukiau-siai, artistiška, Daugumas iš mūsų tiesiog stebėjomės, kadangi, apart draugų Levany ir draugo Marino, kiti visi vaidintojai Amerikoje gimę ir auge. Pažymėtina, jog jie veik vis puikiai vartoja lietuvių kalbą ir moka gražiai vaidinti. Tikrai puiku ir didelę garbę jų tėvams!

Net ir vienas lenktis, V. Bogdal (Mixmasters prezidentas) vaidino Zosės numylėtinio rolę. Jie ir lenktų išmokino lietuviškai kalbėti. Tai vis garbė ir kreditas gabiam Stan Cable, kuris sumokino visą veikalo veiksmą. Mato-mai, mūsų Cable yra profesionalis aktorius. Tai energingas, gabus ir dailus vyras.

Teisingai pasakyta, jog Hollywoode, pasaulio vaidintojų centre, viskas galima. Juk ir mūsų mixmasteriai Hollywoode artistų dalis.

Vaidinime dalyvavo Anna Levanas, Cecelia Casper, Angela Adams, Jean Bogdal, Al Casper, Stan Cable, Al Petravich (pažangiųjų kaliforniečių-pasadeniečių sūnus), Walter Marinas, Ig. Levanas ir V. Bogdal.

Vienu žodžiu, virš suminėti aktoriai puikiai atliko savo užduotis.

Po vaidinimo losangeliečiai dar mus pavaišino dainomis, nes jie ne vien geri vaidintojai, bet jų tarpe randasi dainininkų, pianistų, piešėjų ir tt.

Labai gražiai mums padainavo pora dainelių geltonplaukė Angela Adams. Ji turi gražų, malonų balsą. Prie to, kvartetas, susidedantis iš Cecelia Casper, Jean Bogdal, Ann Uston ir Virginia Wonder gražiai, sutartinai padainavo porą dainelių. Tąpigi mūsų ilgametė, veikli, energinga kalifornietė Anna Levanas, kaip ir paprastai, buvo gražiai, šiltai sutikta sanfranciskiečių. Jina, kaip ir visuomet, gražiai padainavo porą dainelių. Prie užbaigos jina užkomandavo visą publiką kartu dainuoti, ir užsibagė mūsų graži, viršminėto vakaro programa. Po to sekė užkandžiai ir šokiai.

Atsipašau už nesužinojimą Levanienės akompanistės vardo. Kvarteto dainoms akompanavo pati Virginia Wonder ir kartu pati dainavo. Girdėjau, jog Virginia prigelbsti Los Angeles pažangiųjų lietuvių chorą vadovauti.

Tenka pažymėti, kad mūsų losangeliečiai artistai atvyko savo lėšomis. Tiesa, mūsų šaliai davė jiems po penkinę, tačiau šiandien su penkine toli neisi, nors mūsų rūpestingos gospadinės bandė vaišinti losangeliečius kiek galėdamos su pusryčiais ir pietumis.

Visų San Francisco ir Oaklando pažangiųjų lietuvių varde tariau mūsų geriems kaimynams losangeliečiams didelį, didelį ačiū už jų pasiryžimą, atvykimą palinksinti mus.

Na, dar pora žodžių apie Mixmasterius ir baigsime. Norisi pažymėti, jog Los Angeles jaunimas sparčiai žengia pirmyn. Bėgyje trumpo laiko jie išauklėjo LDS 205 kuopą veik iki šimto narių. Nėra abejonės, jog jie augs ir augs nariais, nes mūsų kaliforniečiai mixmasteriai kupini energijos, pasiryžimo; jauni, dailūs, šmuklioti vyrai

ir jų merginos bei moterys. Jie tinka visur, jie moka prie visų prieti. Jie yra pilni draugiškumo, malonumo. Tai gražus pavyzdys visos mūsų šalies pažangiajam jaunimui.

Beje, losangeliečiai mixmasteriai gegužės (May) 16 d. ruošia didelį, gražų parengimą North Star Auditorijoje. Sakoma, jog bus labai įvairūs, įdomūs parengimas, kokio dar Los Angelėj nėra buvę. Jau ir mums veiklūs, rūpestingi Al Casper ir Anna Levanienė padavė bilietus, tuo būdu žadam nemaža grupę sanfranciskiečių vykti į losangeliečių parengimą gegužės 16 dieną.

M. Baltulionytė.

Waterbury, Conn.

Sekmadienį, gegužės (May) 2 d., 3 val. po pietų, Venta Salėje, 103 Green St., Waterbury, Hartfordo Laisvės Choro vaidintojų grupė sulaukė trijų veiksmų komediją "Ponas Amerikonas," parašytą Rojaus Mizaros.

Si graži ir juokinga komedija parodo, kaip amerikonas nuvažiaavęs į Lietuvą apsišvedė ir atsivežė savo pačią į Ameriką. Jis ją pristatė dirbti, o pats sau ponavo. Pati bedirdama susipažino su pažangiom moterim, gavo gerų patarimų, lankė vakarinę mokyklą, o apsišvietus pradėjo poną amerikoną mokyti.

Bet gana bus apie veikala pasakoti. Jeigu norite žinoti, kaip pasibaigė — atleikite ir pamatykite.

Svarbiausios rolės šioje komedijoje bus išpildytos Aldona Roman, Joseph Thomas, Walter Brazauskas ir kitų mūsų žinomų veikėjų. Režisierius — Grace Gailin, suflioris — Ona Giraitis.

Šitos komedijos rengėjai esą Vilijos Choras ir LDS 49 kuopa. Kviečia visus savo draugus ir susiedus atsilankyti.

G. U. ir L. R.

Washington. — Valdžia pašaukė skerdyklų atstovus ir streikierius, CIO unijistus, į derybas. Streikas tęsiasi jau 40 dienų.

BROOKLYN LABOR LYCEUM
DARBININKŲ ĮSTAIGA
Salės dėl Bilių, Koncertų, Bankietų, Vestuvių, Susirinkimų ir tt.
Puikus stiečius su naujaisiais įtaisymais.
KETURIŲ BOLIŲ ALLEYS
Kainos Prieinamos.
949-959 Willoughby Ave.
Tel STagg 2-3842

J. J. Kaškaucius, M. D.
530 Summer Avenue,
Newark 4, N. J.
HUmboldt 2-7964

Egzaminuojam Akis, Rašome Receptus Darome ir Pritaikome Akinius

Drs. Stenger & Stenger
Optometristis
394-398 Broadway
Brooklyn, N. Y.
Tel. ST. 2-8342

Fotografas

Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių.

Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajaus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokių dydžių, kokio pageidaujama. Tai jogi atnaujinu įvairiom spalvomis.

JONAS STOKES
512 Marion St., Brooklyn
Kampus Broadway ir Stone Ave., prie Chauncey St., Broadway Line.
Tel. GLEnmoro 5-6191

HELP WANTED—FEMALE REIKALINGOS MOTERYS

OPERATORIOS
PATVIRSIOS
DIRBTI PRIE \$10.75 SUKNELIŲ
Kreipkitės
BELMONTE DRESS CO.
5-13 45TH AVE., L. I. C. N. Y. (101)

MALE and FEMALE VYRAI ir MOTERYS

KRAUJO AUKUOTOJAI
Sveiki Vyrai ir Moterys
Kreipkitės su pirmadienio balniant penktadienio 1:30 iki 3:30 P. M.
APMOKAMA

BLOOD TRANSFUSION ASSOC.
455 CENTRAL PARK WEST (105TH ST.)
NEW YORK CITY (108)

PRANEŠIMAI

LINDEN, N. J.

Lietuvių Brolių Pašalpinė Draugija, Elizabeth, N. J., rengia pikniką geg. 23 d. Lith. Liberty Park, 348 Mitchell Ave. Pradžia 1 val. dieną. Bus muzika, valgių ir įsigėrimų. Įžanga 50c. (su takais). Prasmome elizabetiečius ir iš apylinkės lietuvių. Įsitemyti data, ir dalyvauti piknike. — Kom. (98-99)

CLEVELAND, OHIO

LLD 22 kp. susirinkimas įvyks balandžio 28 d., 7:30 v. V. Klube. Draugai esate kviečiami dalyvauti šiame svarbiame susirinkime, nes reikės rinkti delegatus į LLD 15-tos apskrities konferenciją, kuri įvyks geg. 23 d. Lietuvių salėje. Tad, kuriems laikas leidžia, ateikite, nes svarbus reikalas. — J. S. (98-99)

GERI PIETŪS!

Kada norite gerų pietų, kreipkitės į
Lorimer Coffee Shop
Frank Domikaitis
Savininkas
417 Lorimer Street
Laisvės Name
Brooklyn, N. Y.

Kvepiančiai keptos ir virtos mėsos valgiai. Taipgi daržovių ir pieninių valgių gražus pasirinkimas.

LINKSMUMAS DIENOS PIETUOSE

Valgykite Pietus pas
HAPPY DAYS RESTAURANT & BAR
426 South 5th St., Brooklyn, N. Y.

PIETŪS 60c. Iš 5-ųjų patrovių	VAKARIENĖ 85c Iš 7-ųjų patrovių
VAKARIENĖ SEIMAI IS DVIEJU 8-ųjų Patrovių Gerai Suderinto Valgio \$1.60	

Tai vieta, kurioje jūs jausitės kaip namie. Viskas patogų ir malonu. Mandagus patarnavimas. Kiekvieną šeštadienį įvyksta puota, pasivažiavimas bei parė. Prasmome užteiti pasilinksminai. Nesigailėsite. Salę išnuomojame dėl puotų, pokilių, krikštynų, pėrių, vestuvių žemos kainos už viską. Valgiais ir gėrimais aptarnaujame žemom kainom.

LITUANICA SQUARE RESTAURANT

Steven Augustine & Frank Sanko
SAVININKAI

PUKIAUSIA LIETUVIŲ RESTAURACIJA BROOKLYNE
PAUKSTIENOS RIETUS SEKMADIENIAIS

Kiekvieną dieną yra didelis pasirinkimas visokių valgių

ATDARA DIENĄ IR NAKTĮ 7 DIENAS SAVAITĖJE

282 UNION AVE. BROOKLYN, N. Y.

Tel. Evergreen 4-9612

GREEN STAR BAR & GRILL LIETUVISKAS KABARETAS

Kas nori gražiai laiką praleisti, pasilinksinti ir pasišokti, užels pas "Green Star Bar and Grill," nes žino, kad visados bus patenkinti.

ATEIKITE PASIMATYTI SU GIVIAIS.

Geriausias Alus Brooklynė

PARĖ KIEKVIENĄ ŠEŠTADIENĮ

459 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.

(Skersai nuo Republic Teatro) Telefonas EV. 4-8698

5 pusl.—Laisvė (Liberty, Lith. Daily)—Pirmadienį, Bal. 26, 1948

BAR & GRILL

LIETUVISKA ALUDE
DEGTINĖ, VYNAS ir ALUS

Kanados Black Horse Ale
Joseph Zeidat, Jr.
411 Grand St.
Brooklyn, N. Y.

F. W. Shalins
(SHALINSKAS)
Funeral Home
84-02 Jamaica Avenue
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
Sutelklam garbingas laidotuves
\$150
Koplyčias sutelklam/nemokamai visose dalyse miesto.
Tel. Virginia 7-4499

August Gustas BELTAIRE FLORIST
Lietuvis Kvietkų Pardavėjas
6762 FOURTH AVE., BROOKLYN 20, N. Y.
(kamp. 68th St.)
Atsitikime varduvių, sukakčių, sirgimų, šermenų ir tt., telefonuokite
SHOReroad 8-9330
Ir Gustas jums tuojau pristatys gėlių buketą ar vainiką, ko jūs reikalausite.
Specialistai Pritaikymui
Šermenims, Vestuvėms ir Bankietams
Užsakymus taipgi galima priduoti per **PAUL GUSTAS FUNERAL HOME, Inc.**, 354 Marcy Ave., Brooklyn, N. Y.

Paul Gustas Funeral Home, INC.
354 MARCY AVENUE, BROOKLYN 6, N. Y.
Skersai gatvės nuo Armory
LIETUVIS LAISNIUOTAS GRABORIUS
Telefonuokite dieną ar naktį.
EVERgreen 7-4774

Naugai išdekoruota šermenų koplyčia, kur šeimos patogiai, gali atiduoti paskutinę pagarbą savo mylimiesiems, prakilnuose namuose be ekstr. išlaidų.

Du kambariai šermenim, didelis puikiai įruoštas kambarys pasikalbėjimam ir parūkymui.
Asmeniškai aptarnavimai suteikiama šeimom sulgy pareikalavimo. Mūsų telefonas niekad nemiega.

New Yorko ir Apie linkės Žinios

Gegužinės Paradui Yra Gautas Oficialis Valdžios Leidimas

Fašistuojantieji elementai skleidžia paskalus, būk darbininkams neleidžia maršuoti Pirmą Gegužės. Netikėtai. Tai yra tikslus melas, siekiantis pakenkti darbininkų ir liaudies paradui už taiką.

Gegužinės Komitetas bendrai su policijos viršininku nustatė planą mobilizacijos vietoms, maršavimui ir palaišymui tvarkos. Tvarą prižiūrės miesto policija bendrai su maršuojančių organizacijų išrinktu maršalu ir kapitoniais.

Darbininkų Gegužinės eiseną prasidės nuo 54th St., eis 8th Avenue iki 17th St. ir ant 17-tos pasuks į Union Square, kur išsiskirstys. Vėliau išmaršuosiantieji būriai, kartu ir lietuviai, maršuos tik nuo 34th St.

Priešdarbininkiskasis paradas, vadovaujamas pabėgusių iš Europos fašistų vadų, Nagy'o ir kitų, bus visai kitose gatvėse, niekur nesusitiks su darbininkų paradu.

Purvas Buvo Užgriuvęs Narūna

Edward Christiansen, 50 metų, narūnas, buvo užgriūtas purvo 35 pėdų gelmėje po vandeniu praėjusį ketvirtadienį. Taip jis išbuvo arti keturias valandas, kol jį išgelbėjo kiti narūnai, pumpomis nušlavė nuo jo tonus purvo. Jis išliko gyvas, o gal ir sveikas. Po išbuvimo ligoninėje penkias valandas dar vis nebuvo pastebėta pavojaus požymių.

Ligoninėje jį laikė reguliuojamo oro kambaraitėje (decompression chamber), laipsniškai įleidžiant viršutinio oro, apsaugai nuo sutraukimo (bends), kas istinka narūnus ir kalnakasius staiga išėjusius iš povandeninių požemių į atvirą orą.

Christiansen buvo užgriūtas prie povandenioje sudedamų telefono kabelių ties Richmond Ave., Port Richmond, Staten Island.

Priziūrės Cirko, Tikietus

Leidimų komisijonierius Fielding isakė tikietų pardavimo agentūroms sugrąžinti cirko raštinei 18,044 žemomis ir vidutinėmis kainomis tikietų. Tyrinėjimą ir isaką grąžinti išsukė cirko lankytojų skundais, kad visai negalima gauti žemomis kainomis tikietų. Žmonės sakė, kad neįmanoma nueiti visai šeimai, neįsigauna nusivesti vaikus, kurie labiausiai domisi cirku.

June Haver filmoje "Scudda-Hoo! Scudda-Hay!" Dabar rodoma Roxy Theatre, 7th Avenue ir 50th St., New York. Scenoje Ed Wynn ir kiti.

Gegužės Pirmą Išlydėsime Vinčą Kazakevičių, Mirusį Kare Už Laisvę

Karys Vincas L. Kazakevičius, miręs karo fronte, parvežtas iš Francijos. Bus pašarvotas balandžio 29-tą, ketvirtadienį, Bieliausko koplyčioje, 660 Grand St., Brooklyn. Laidos gegužės 1 d. išlydės iš Karalienės Angelių bažnyčios 9 val. ryto į veteranų National Kapines.

Paliko liūdėsį tėvą Jurgį, motiną Oną, brolį Jurgį, seserį Florence, ir tolimesnius gimines ir pažįstamus. Tėveliai prašo gimines ir pažįstamus atvykti suteikti paskutinį patarnavimą.

Apie tai praneša graborius Matthew P. Ballas (Bieliauskas), šių laidotuvių direktorius.

Velionies tėvai gyvena 18 Stagg St., Brooklyn, kur ir Vincas praleido trumpą, bet skaisčią ir naudingą jaunystę.

Pavyzdingas Mokykloje ir Jaunimo Saviveikloje

Vincas pradinį mokslą ėjo netoli namų esančioje St. Mary's mokykloje, o paskiau lankė berniukų vidurinę mokyklą. Ją užbaigęs, porą metų dienomis dirbė, o vakarais tęsė mokslą Brooklyn's Kolegijoje, visuomet gaudamas tik gerus požymius. Tarpe kitų, atžymėjimui jo pobūdžio, jo mokslo rekorduose randame pasakytą:

"Niekad nepavėlavo. Niekad neapleido pamokų."

Domėdamasis biologijos ir medicinos mokslu, kuriam reikia ilgo ir nuodugaus pasirušimo, Vincas metė darbą ir vėl mokėsi visu laiku ir visomis pajėgomis. Jis rengėsi į gydytojus. Jo mokslą nutraukė pašaukimas karo tarnybon. Jis išvyko sausio 22-tą, 1942 metais.

Tarnyba nutraukė ir jo taip pat mylėtą ir ištikimai vykdytą saviveiklą mūsų lietuviškame jaunime. Jį Vincas buvo atėjęs mažu berniuku, apie 10-ties metų, įstodamas į Atėties Ziedo orkestrą. Iš orkestro ne už ilgo jis atėjo į Aidō Chora, kurį dabar vadovauja jo brolis Jurgis. Aids jis dainavo apie dešimtį metų taip pat be rimtos priežasties niekad nepavėluodamas, niekad neapleisdamas pamokų nei programų.

Vėliau jis taipgi dainavo Great Necko lietuvių choro Pirmyn ir buvo choro šokėjų grupėje.

Kad Greičiau Galėtume Sunaikinti Fašizmą

Norėjęs tiktai vieninteliu įrankio — mokslo, kad juomi galėtų tarnauti žmonijai, bet fašistų užkurto karo privertęs imtis šautuvo, jaunuolis Vincas suprato, jog pasaulyje nebus ramybės tol, kol fašizmas nebus sunaikintas. Ir šiam visos demokratinės žmonijos siekiui jis stengėsi teikti daugiau, negu iš jo buvo reikalaujama.

Vincas studijuoja karo įrankius ir kovos būdus. Savo pastabas jis teikia karo viršininkui. Vargiai apie tai būtu bent kada išgirdę, nes kulkas jaunuolis apie savo darbus nekalbėdavo, jeigu ne kopija karinio Ordnance Departamento laiško, rašyto Vincui birželio 12-tą, 1944 metų. Jame, tarp kitko, pasakyta:

"Idomu žinoti, ar jus priškyrė kuriam nors iš tokių darbų, kuriuose būtų panaudoti jūsų techniški ir išradėjiški gabumai, kadangi jūs jau per ilgą laiką teikėte šiai raštinei skaičių gana aukštos rūšies originalių sumanymų." Laiške patarė šią reko-

Vincas Kazakevičius

mendaciją parodyti savo komandierui.

Liepos 12-tą, 1944 metų, žiaurus vokiškasis fašizmas nacišmas atėmė jo gyvybę vos suėjusio 25 metų ir visam gyvenimui pervėrė širdį jo mylimiems ir mylimiesiems artimiesiems. Nuskriaudė ir visus, kurie džiaugėmės jo jaunuolišku energingumu ir tikėjimo visuomeniško profesionalo.

Pirmą Gegužės, Amerikos darbo liaudies istorinę dieną, išlydėsime Vinco Kazakevičiaus palaikus į veteranų Tautines Kapines, kur daugybė kryželių, liekų, kaip pats gražusis be laiko iš gyvenimo išvartas jaunimas, apkalbinančiai mums primena buvusį nevieningumą, nemokėjimą išsaugoti pasaulį nuo fašizmo ir karo. Lai jaunuolis Vinco didžioji auka, sudėta už laisvą ir laimingesnę pasaulį, paakstina mus į darbą ir, jei reikalingas, į kovą už pastovią taiką ir gyvybę visam šių dienų ir ateities jaunimui! Pradėkime tą kilnią žygiuotę Pirmą Gegužės, maršuojančius už taiką darbo liaudies gretose! K.

Apvylęs ir Apgavęs

Mira Stefan, vaidinusi filmoje "Kid from Brooklyn", traukia teisman ekvadorietį Pastor Paul Buenaventurą, savininką importo - eksporto firmos, 80 Wall St.

Mergina sako, kad jis visai jai pataikavęs: sūlis vestis, liepęs jo sąskaiton prisipirkti drabužių ir visko, ko reikia pasiruošiant vedyboms. Išsėdė net leidimą vestis. Tą leidimą gavus, jis vedėboms atidėjo — kartą sakęs, kad motina susirgus, o kitą kartą būk tai išvykęs svarbiais reikalais į Ecuador. Tačiau užtikrinęs, kad, turint leidimą, jie taip artimi, kaip vedė. Taip ir gyvenę. Pagaliau, jai tapus nešėja, atsisakęs vestis, atsisakęs mokėti ir bilas, Priedas, dar išvadinęs ją "tokia ir anokia."

Pono pažadai, kaip dabar juos mato jauna gražuolė, buvo labai pigūs. Ji reikalauja nors apmokėti tas ne jos pasirinkimo padarytas skolas ir paskyrų išlaikymui jos būsimą kūdikio.

Rudolph Josenhans, ridge-woodietis, kaltinamas trimis karo metais nedamokėjęs valdžiai arti 15 tūkstančių dolerių taksų.

Mirė

Katherine Welby, 53 m. amžiaus, gyveno 183 So. 1st St., Brooklyn, N. Y., mirė balandžio 22 d. Greenpoint ligoninėje. Pašarvota J. Garšvos koplyčioje, 231 Bedford Ave., Brooklyn. Laidotuvės įvyks balandžio 26 d. Kalvarijos kapinėse. Velionė paliko nuilindime keturis sūnus, dvi dukteris, brolį ir anūką. Laidotuvių apeigomis rūpinasi grab. Garšva.

Pasimatykite su Aidiečiais ir "Ponu Amerikonu"

Tai jau šį sekmadienį, gegužės 2 d., įvyks perstatymas "Ponu Amerikono," Labor Lyceum svetainėje, 949 Willoughby Avenue, Brooklyn. Iš savo pusės duodame garbės žodį, jeigu publika susirinks laiku, tai yra 3:30 val. po pietų, mes pradėsime laiku. Taigi, visi pribūkite 3:30 val. po pietų.

Visi aidiečiai dirba sušilę, kad tik komedijos perstatymas išeitų kuogerjaisiai. Mūsų jaunieji choristai, apart dainavimo, dar palinksins ir su šokiais.

Bilietus įsigykite iš anksto, nes sėdynės po \$1.25 numeruotos, o perkant iš anksto galite pasirinkti vietą. Taipgi persiduoda bilietai po \$1, o šokiams po 60 centų. Galite gauti bilietus pas aidiečius arba Laisvėje.

Kviečiame visus!

E. M-nė.

Rodo Hitlerio Gamintą Filmą

Mūsų pinigais įgyta per valdinį Alien Property Custodian vokiečių filmą "King of the Olympics" pradėta rodyti New York'o teatruose.

Gaminta Hitlerio mylimiausios "prodiuserės" Leni Riefenstahl, filmą pronačių buvo bandoma įbrukti newyorkiečiams už jų privatiškus pinigus 1936 metais. Bet kilo protestai, tad ji didžiųjų teatrų nepasiekė. Tik nežymus teatrelis tuomet buvusioje nacių prisvaigintoje York-villėje išdriso ją parodyti.

Tai buvo velionių LaGuardijos ir Roosevelt'o gadyneje. Dabar kas kita. Mūsų valdinė istaiga, užlaikoma mūsų taksais sudėtis pinigais, pristatė tą filmą, o iš valdžios pinigais gavusios filmą firmos galės plačiai paskleisti propagandą už hitlerinę "kultūrą."

Kur link eina mūsų šalis? — klausia žmonės traukiant pečiais, išeidami iš teatro, į kurį eidami už brangoką bilietą tikėjosi pamatyti ką nors vertą matyti. S-as.

Jiems Apsimoka

Virš tūkstantis ponų ir ponų, komercinių laikraščių savininkų, vyriausių redaktorių ir vedėjų baliavojo puosniame Ritz-Carlton Hotel, New York'e, praėjusį ketvirtadienį. Į jų deimantus ir brangius kailinius pažvelgus lengva daleisti, jog jiems apsimoka rašymas, kad Wall Stryto "strelkieriai užpuolė policiją."

Supratau, jog jiems apsimoka rašyti ir tai, kad mums reikia karo. Anot vieno veterano, jie negalės būti eiliniai kariai, tik generolais, nes jie per liemenį nebegali prisilenkti užsirišti sau batų. Patarnautojas.

Peter Kapiskas

Bette Davis, žvaigždė filmos "Winter Meeting", jau seniai rodomoje Warner Theatre ant Broadway, New York'e.

Padėka

Tariu širdingą ačiū LDS 133 kuopai, Jersey City, už surengimą puotos atžymėjimui mano 40-ties metų darbuotės meno srityje.

Didžiausia padėka tai Ant. Matuliui už jo sumanymą ir pasidarbavimą, kad šis įvykis arba puota nusisektų gerai.

Nestikėjau, kad aš turiu tiek daug draugų, kiek atsilankė suteikti man pagarbą.

Todėl čia nors trumpai noriu tirti padėkos žodį visiems atsilankiusiems. Ačiū Laisvėi už malonų aprašymą mano praėjusius nuveiktų scenų darbų. Ačiū gerb. draugui R. Mizarai ir Dr. J. J. Kaskiaučui už jų parašytus gražius straipsnius, tilpusius Laisvėje. Ačiū draugams iš Brooklyn'o už jų skaitlingą atsilankymą; taipgi draugams iš Bayonne, Newark, Hillside, Kearny, Great Neck, Cliffside ir drg. Šatui iš Kalifornijos; taipgi už telegramas Feiferienei, L. L. T., Ag. Jurevicienei iš Elizabetho ir L. Kavaliauskaitei, ir drg. Bovinui už gerus linkėjimus per laisvą.

Ir ačiū draugams virėjoms už pagaminimą skanių valgių: S. Matulienėi, T. Augustienei, S. Baranauskienei, O. Vernickienei, ir drg. K. Baranauskui už pagalbą visu kuo. Ir, trumpoji sutraukio, tarsi visiems širdingiausių ačiū ir dar kartą ačiū!

Pilnas dėkingumo, Juozas Kačergis.

Taxi susidūrimo su auto, New York'e, mirtinai tapo sužeistas brooklynietis Sol Gaswirth, taksiko keleivis, taipgi sužeistas auto vairuotojas Herman Quosha iš Belle Harbor.

REIKALAVIMAI

Reikalingi jauni vyrai dirbti prie Bowling Alleys, kaip Pin Boys. Darbas, vakarais. Gerą progą studentams. Lietuvių Kultūrinis Centras, 110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill, N. Y. Tel. VYrginia 9-4678. (97-99)

DANTŲ GYDYTOJAS Dr. A. Petrika

221 South 4th Street BROOKLYN, N. Y.

Tel. EVergreen 7-6868

Valandos: 9—12 ryte

1—8 vakare

Penktadieniais, uždaryta.

Peter KAPISKAS BAR & GRILL

Degtinės, Vynai ir Alus RHEINGOLD BEER & ALES

32 Ten Eyck St. BROOKLYN, N. Y.

Tel. EVergreen 4-8174

Pradėjo Kampaniją Paremti Europos Vaikus

Su mokinių parada ir su vaikų atstovybėmis iš valstybinių delegacijų Jungtinėse Tautose, balandžio 23-čią, New York'e, pradėta kampanija sukelti \$6,600,000 New York'o mieste. Visos šalies kvota yra \$60,000,000.

Iš tų šesių dešimtų milijonų dolerių žada teikti paramos vaikams 26 šalių, nukentėjusių kare.

Paradas įvyko miesto centre, Times Square. Parado pastolius, Times Aikštėje, išstatyta 3 aukštų dėžė (bread basket), pavaizdavimui didžio reikalo. Čia susirinko įžymybės stebėti paradą ir pasakytį prakalbas.

Kitas mitingas, su grupėmis mokinių iš kitų mokyklų, suaruostas tos pat dienos popietį, Central Park Mall.

Majoras O'Dwyer yra šios kampanijos garbės pirmininku, teatrų savininkas Spyros P. Skouras pirmininku.

Išėjęs iš banko ir atėjęs prie savo auto, newyorkietis Abraham Baskin buvo plėšiko įsakytas sėstis mašinoje, vairuoti ją iki nusakytos vietos. Ten liepė jam išlipti, paliekant portfelį su \$2,100. Plėšikas nuvažiavo su pinigais. Mašiną rado paliktą už pusės bloko.

Neregis Nebepriėmė Sugedintos "Malonės"

John Lizza, 24 metų, neregis, radio mechanikas, mokėjęs už krautuvytę po \$38 mėnesiui buvo namo savininkės įsakytas pakelti nuomą \$12 arba išsikraustyti.

Kraustyti jis nenorėjo, kadangi jisai savo senojoje vietoje, 1723 Northern Blvd., Roslyn, L. I., buvo žinomas, ten išbuves 4 metus. Ir jis visą aplinką žinojo, galėjo bile kur nueiti be vado. Tačiau ir \$50 nuomos mokėti neįsigaėjo.

Jis apsisukdė atitinkamoms įstaigoms ir organizacijoms. Teisimas buvo pratęsęs jo ten gyvenimo laiką mėnesiui, tačiau tas netruko prabėgti.

Atėjus jo išmetimo iš namo dienai, spauda paskelbė jo padėtį. Susigėdijusi, namo savininkė pranešė jam, kad jis galįs tenai likti. Neregis Lizza atsisakė tą "malonę" bepriimti. Kaimynas davė jam kampelį savo barberneje iki jis galės kraustyti į pastoviai jam jau pažadėtą, bet dar ne liuosą naują vietą.

ANT WALL STRYTO VĖL ĮVYKO ARESTŲ

Balandžio 22-ąją vėl įvyko policijos veiksmų ant pikietuotojų Amerikos dolerių centre, ant Wall Stryto, New York'e. Įvyko apstumdymų ir areštų.

JŪSŲ AKYS yra JŪSŲ BUITIS

Saugokite jas gerai

DUOKITE IŠEGZAMINUOTI SAVO AKIS IR "SUŽINOKITE TIESĄ APIE SAVO AKIS"

Jerome Hurwitz B. S. A. O. OPTOMETRISTAS

Mes patys ištekiname stiklus, pritaikom jūsų regėjimui.

830 BROADWAY

BROOKLYN, N. Y.

EV. 8-2123

Atdara kas vakarą iki 8-tos — Penktadieniais uždara

GYDYTOJAS S. S. Lockett, M. D.

223 South 4th Street

BROOKLYN, N. Y.

Valandos: 1—2 dienom

6—8 vakarais

Ir Pagal Pasitarimus.

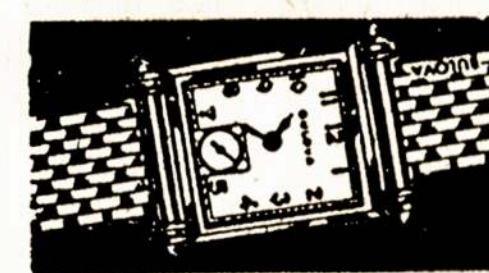
Telefonas EVergreen 4-0203

TONY'S UP-TO-DATE BARBER SHOP

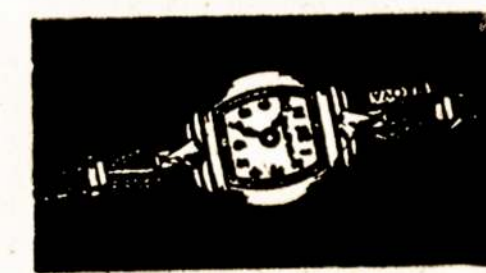
ANTANAS LEIMONAS Savininkas

306 UNION AVENUE

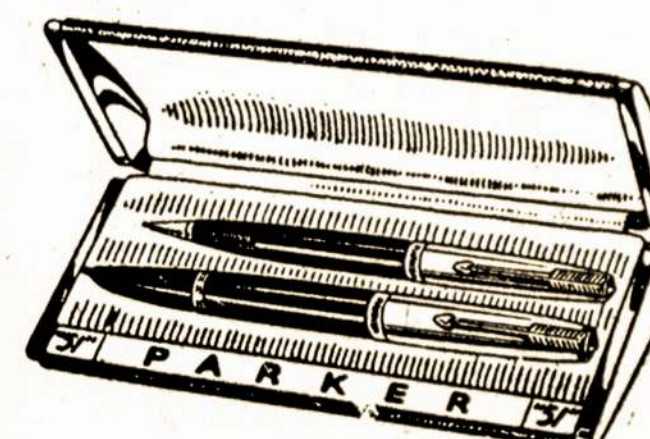
GERAI PATYRĘ BARBERIAI

Man's BULOVA...richly styled...always accurate and dependable. \$52.50

Lady's BULOVA...modern beauty in every trim line... 17-jewel. \$53.75

Graži įvairybė kostumų žilierių, Suknelėm setai Elgin — American išdirbimo, Lalkrodžiai Longines, Bulova, Gruen, Hamilton, Benrus, etc. Vėliausių madų, Moterų ir Vyrų Dalmontiniai žiedai.

Now is the time to choose the perfect gift... Parker "51" pen and matching pencil. The demand will be great... so avoid disappointment... choose tomorrow!

\$17.50

ROBERT LIPTON

Jeweler

701 Grand St., arti Graham Ave., Brooklyn